

Tájékoztató

**Szombathely Megyei Jogú Város
Önkormányzata gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak
2022. évi ellátásáról**

Tartalom:

Bevezető	3. oldal
I. Szombathely város népességi, demográfiai helyzete a 0-18 éves korosztály tekintetében.....	3. oldal
II. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások.....	4. oldal
III. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások.....	5. oldal
IV. Bűnmegelőzés Szombathely városában.....	62. oldal
V. Az Önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés.....	65. oldal
VI. Összegzés.....	66. oldal

Bevezető:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - évente átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza a Gyvt. 96. § (6) bekezdés szerinti átfogó értékelés tartalmi követelményeit.

I.

SZOMBATHELY VÁROS NÉPESSÉGI, DEMOGRÁFIAI HELYZETE A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY TEKINTETÉBEN

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Szombathelyen 2023. január 1. napján 75.563 személy élt. Az előző évi adatokhoz viszonyítva (2022. év 78.324 fő) ez 3,5% mértékű népességcsökkenést jelent. Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy Szombathely városban a 0-18 éves korcsoportba tartozó gyermekek és fiatalok száma az 5-9 éves korcsoportot kivéve csökken, viszont az 5-9 évesek száma kismértékben emelkedik. A legnagyobb arányú csökkenés a 2022. évi bázisadatokhoz viszonyítva a 0-1 éves korcsoportban volt jellemző, a legkisebb arányú csökkenés pedig a 15-18 évesek között volt tapasztalható.

Életkori csoportok: (év)	Lakosság 2022.01.01-i állapot (fő)	Lakosság 2023.01.01-i állapot (fő)	Változás Bázis: 2022. évi adatok (%)
0-1	1254	1189	-5,2
2-4	1871	1805	-3,5
5-9	3296	3317	+0,6
10-14	3458	3409	-1,4
15-18	2936	2901	-1,2
Összesen:	12815	12621	-1,5

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal 2022. és 2023. évi adatok

II.

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek szociális helyzete alapján jogosult a jogszabályban meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének és a szünidei gyermekétkezésnek, az évi két alkalommal történő pénzbeli támogatásnak, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A kedvezmény megállapításánál a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem, valamint a vagyoni helyzet a meghatározó.

Szombathelyen 2022. évben 489 fő részesült pénzbeli támogatásban, évi két alkalommal, mindösszesen 6 227 500,- Ft összegben.

Kiegészítő pénzbeli ellátás a gyermeket családba fogadó gyám részére

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után, amennyiben családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Az ellátás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka (jelenleg 6.270,- Ft). Szombathelyen 2022. évben 7 fő részesült pénzbeli ellátásban, mindösszesen 634 000,- Ft összegben.

Szünidei nyári gyermekétkeztetés

2016-ban bevezetésre került a szünidei gyermekétkeztetés. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

- a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 11/1993. (IV.1.) önkormányzati rendelete 13/C. §- a alapján az általános iskolában töltött utolsó tanév végéig a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek is jogosultak a szünetekben az ingyenes étkezésre.

2022. év évközi szüneteiben 48 fő, a nyári szünetben 82 fő, összesen 130 gyermek vette igénybe a szüneti étkezést. Az étkezést biztosító és lebonyolító Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat összesen 4122 adag ebédet biztosított, melyért az önkormányzat 4.162.098,- Ft-ot utalt át.

III.

AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

A Gyvt. a települési önkormányzat feladatává teszi a gyermekek védelmét szolgáló helyi ellátó-rendszerek kiépítését és működtetését.

Gyermekjóléti alapellátások célja: a gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a gyermekjóléti alapellátási feladatokat az alábbi 2 intézménye útján látja el:

- Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény.

Család- és gyermekjóléti szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgálatok működési területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása a feladat. A szakmai tevékenységet a családsegítők végzik. Személyes szociális szolgáltatás keretében szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.

A szakmai munkavégzés során a családsegítő szociális adatok gyűjtésével tájékoztatja a szülőt, a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról.

Segíti az érintett családokat szükségleteik kielégítésében, problémáik megoldásában, céljaik megvalósításában.

A szociális segítőmunka keretében a családsegítő feltárja a család működési zavarait, problémáit. Feltérképezi és mozgósítja a család természetes és mesterséges támaszait, mozgósítja az igénybe vehető erőforrásokat, szolgáltatásokat. Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, szolgáltatásban dolgozók együttműködését, folyamatosan kapcsolatot tart velük.

Az aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember, a család- és gyermekjóléti központ bevonásával esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervez. A gondozási folyamat során rendszeresen értékeli a végzett szakmai munkát, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazza a további irányokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez.

Az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a veszélyeztetett személy, illetve család szükségleteit. Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyát a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, a családokat, gyermekeket az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, a gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez, tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről.

A gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít és a gyámhivatal felkérésére örökbefogadás esetén tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

A család- és gyermekjóléti szolgálat információnyújtással, tanácsadással elősegíti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítását.

Kezdeményezi a veszélyeztetett gyermek védelembe vételét, szükség esetén ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot.

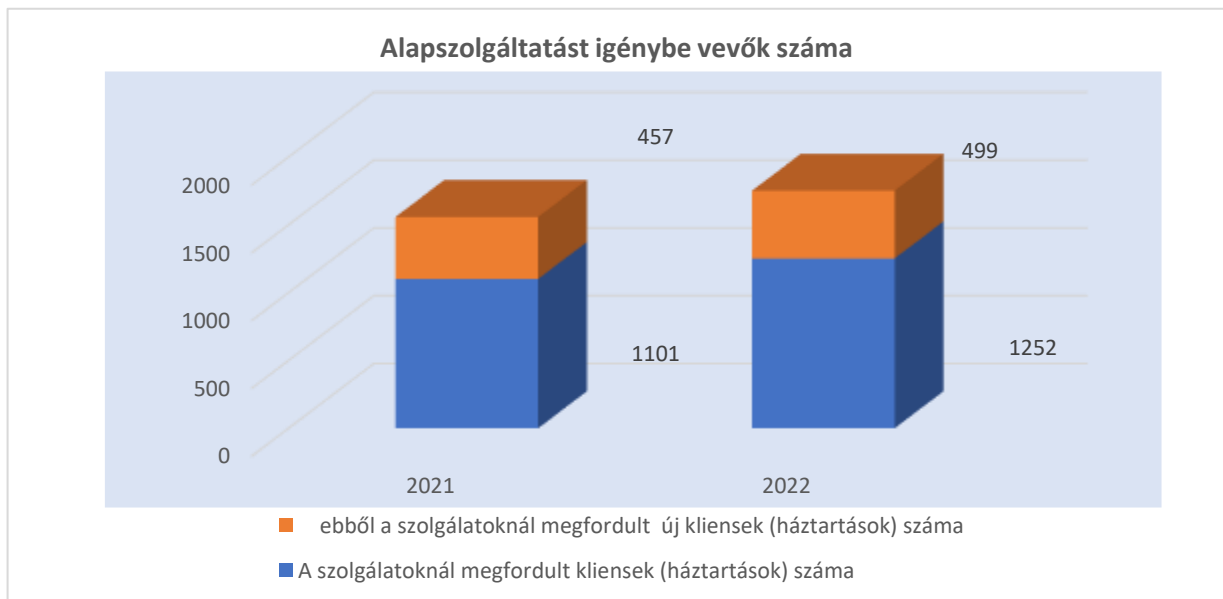
A szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségleteit. Veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést

tesznek a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgálatoknál a 2022. évben 1252 ügyfél (2021. év: 1101 ügyfél) fordult meg, közülük 499 fő (2021. év: 457 fő) volt újonnan regisztrált ügyfél.

Az új igénybe vevők száma az előző évihez képest 9,1%-kal emelkedett.

A kliensforgalom 2022-ben 8376, míg ez a 2021. évben 6757 volt. A jelentős, mintegy 24%-os emelkedés a covid járványhoz kapcsolódó korlátozások megszűnésével magyarázható.

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálatot felkereső családok életében a legfőbb felmerülő problémák voltak:

- anyagi 408 esetben (2021-ben 471),
- egészségügyi 152 esetben (2021-ben 92),
- családi- kapcsolati konfliktus 119 esetben (2021-ben 104),
- életviteli 112 esetben (2021-ben 82),
- gyermeknevelési 105 esetben (2021-ben 115),
- magatartás-teljesítményzavar 69 esetben (2021-ben 33),
- lelki-mentális, pszichiátriai betegség 37 esetben (2021-ben 19),
- ügyintézással kapcsolatos 33 esetben (2021-ben 28),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 24 esetben (2021-ben 23),
- családon belüli bántalmazás 23 esetben (2021-ben 25),
- elhanyagolás 19 esetben (2021-ben 19).

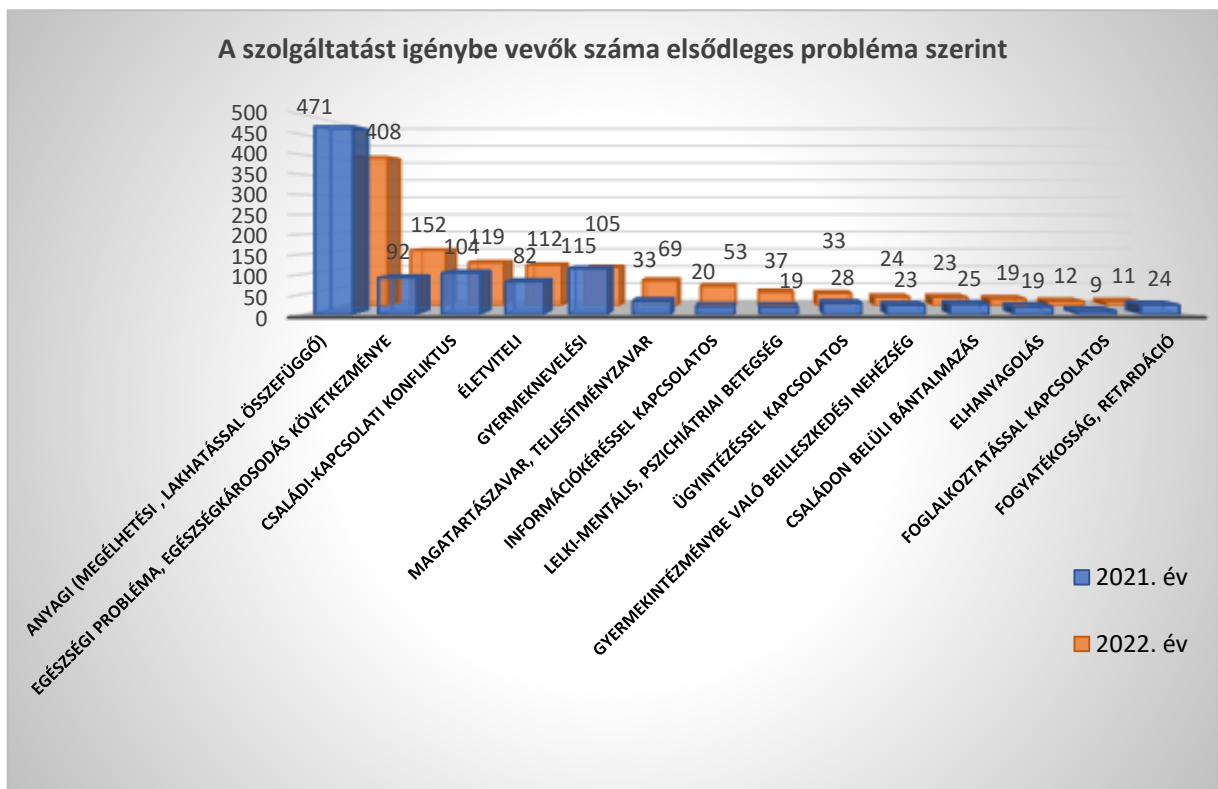
Az előző évhez képest emelkedett az egészségügyi problémák megjelenése, melynek oka, hogy több olyan család került a szolgálatok látókörébe, ahol valamelyik családtag gondnokság alatt áll.

Továbbra is magas az anyagi problémák miatt érkező ügyfelek száma.

A jelenléti oktatás újra indulásával az oktatási intézményekből érkező jelzések száma jelentős emelkedést mutatott, amelynek háttérében a magatartás-teljesítményzavar, valamint a beilleszkedési problémák nagyobb számú megjelenése állt.

Az esetek döntő többségében a problémák komplexen jelentek meg az egyének, családok életében.

A családsegítők a problémához igazítva egyénre szabott komplex esetkezelést biztosítottak, melyhez segítségül hívták az ügyfél természetes és mesterséges támaszait.

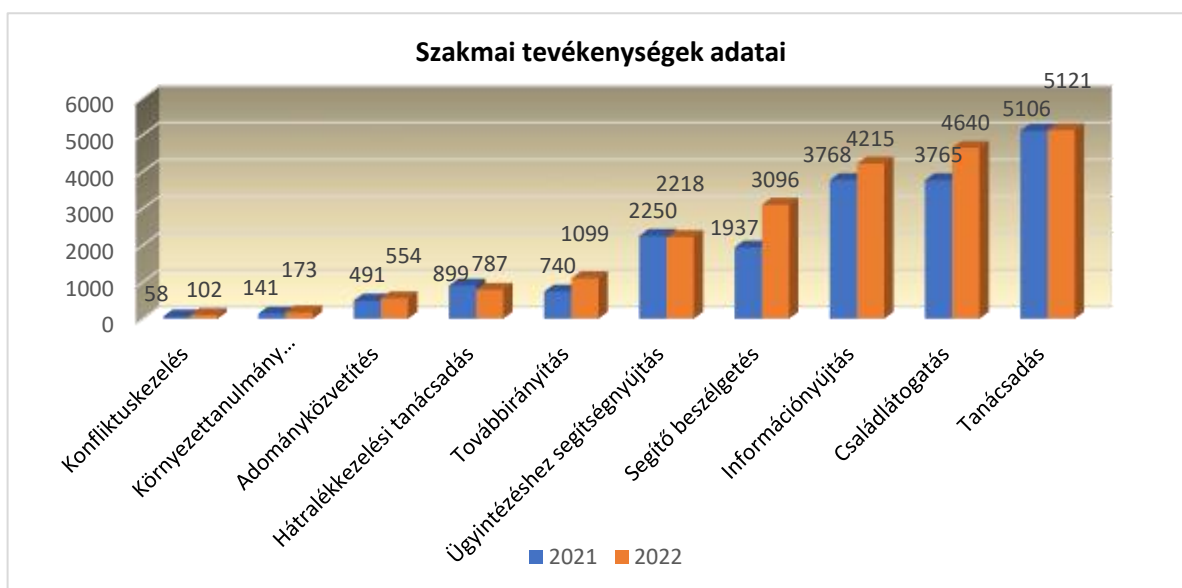
A családsegítők problémához igazított szakmai tevékenységei:

- tanácsadás 5121 alkalommal (2021-ben 5106),
- családlátogatás 4640 alkalommal (2021-ben 3765),
- információnyújtás 4215 alkalommal (2021-ben 3768),
- segítő beszélgetés 3096 alkalommal (2021-ben 1937),
- ügyintézésben való segítségnyújtás 2218 alkalommal (2021-ben 2250),
- tovább irányítás 1099 alkalommal (2021-ben 740),
- hátralékkezelési tanácsadás 787 alkalommal (2021-ben 899),
- adományközvetítés 554 alkalommal (2021-ben 491),
- környezettanulmány elkészítésében való közreműködés 173 alkalommal (2021-ben 141).

Lehetőség nyílt jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni, pár- és családterápiás szolgáltatásba való közvetítésre is.

Az előző évhez képest a szakmai tevékenységek alkalmainak száma növekedést mutatott, több ügyfél igényelt segítséget a szolgálattól, ennek következtében a forgalomszám is emelkedett. A Covid korlátozások megszűnésével az ügyfelekkel való személyes kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás intenzívebbé vált.

A személyes kontaktus, illetve a családlátogatások lehetővé tették az ügyfelekkel a segítő beszélgetések megvalósulását, közvetlenebb kapcsolat kialakítását.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a család- és gyermekjóléti központ által készített egyéni, valamint családi gondozási-nevelési terv alapján 85 családdal végeztek szakmai munkát a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A család- és gyermekjóléti központ eszményrendszerével együttműködve a családsegítők 241 fő (123 felnőtt és 118 gyermek) részére nyújtottak az egyéni szükségleteikhez igazított szakmai segítséget.

A gondozott családok életében a leggyakrabban felmerülő problémák:

- a gyermeknevelési (25 család),
- anyagi-megélhetési, lakhatással összefüggő (16 család),
- családi-kapcsolati konfliktus (15 család),
- életviteli (11 család),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (8 család),
- magatartászavar, teljesítményzavar (6 család),
- elhanyagolás (3 család), és
- foglalkoztatással kapcsolatos (1 család) nehézségek voltak.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás célja a lakossági közüzemi díjhátralékok csökkentése, az adósságproblémával küzdő háztartások problémáinak komplex, a szociális munka eszköztárával történő kezelése.

SZMJV Önkormányzata Közgyűlésének 8/2015. (II.27.) számú önkormányzati rendelete 2015. március 1-től a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére települési támogatás keretében nyújt segítséget.

Az adósságkezelési szolgáltatás időtartamát az előzetes, a határozattal rendelkező és az utólagos együttműködés időtartama együttesen képezi.

2022. január 1. – 2022. december 31. között összesen 16 fő rendelkezett adósságkezelési támogatás megállapítására szóló határozattal (2021. évben 25 fő).

Az adósságkezelési szolgáltatás jogosultsági feltételeinek a hátralékkal rendelkezők egy része jövedelmi helyzetük miatt nem tud megfelelni, ezért évről évre tovább csökken az új igénybe vevők száma.

Lakbérhátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka

A lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet (a továbbiakban: lakásrendelet) 23. §-ának megfelelően történt a szakmai munkavégzés a három vagy annál több havi lakbérhátralékkal rendelkezőkkel a SZOVA Nonprofit Zrt. jelzése alapján.

A szakemberek az ügyfelekkel közösen áttekintették a család élethelyzetét, lehetőségeit, fizetési kapacitásait és az igénybe vehető pénzbeli és természetbeni támogatások körét. A családsegítő az ügyféllel közösen cselekvési tervet készített a fennálló hátralék rendezésére vonatkozóan.

A szakmai munkavégzés 2022-ben 128 főt érintett, mely a 2021-es adathoz (157 fő) képest csökkenést mutatott. A lakhatás biztosítása és megőrzése érdekében a szakemberek az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival – különösen a közüzemi szolgáltatókkal és a SZOVA Nonprofit Zrt-vel – együttműködve végezték tevékenységüket.

TÁVHŐ-díj hátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat és a Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft. között létrejött együttműködési megállapodás - folyamatos kapcsolattartási kötelezettség vállalása mellett - lehetővé tette a szociálisan rászoruló kliensek számára a hátraléktörlesztést.

A család- és gyermekjóléti szolgálathoz forduló ügyfelek jelentős része anyagi problémával küzdött, emiatt sok esetben nehézséget jelentett számukra a közüzemi számlák fizetése, és hátralékot halmoztak fel.

2022-ben 20 fő (2021. évben 32 fő) esetében nyújtott segítséget az intézmény a TÁVHÓ díj tartozások rendezésében.

Az előző évhez képest a szolgáltatást igénybe vevők száma csökkent. Oka, hogy a hátralékkal rendelkezők közvetlenül a szolgáltatóval is köthetnek részletfizetési megállapodást.

A családsegítők a szakmai munkavégzés során életvezetési és háztartásgazdálkodási tanácsadás mellett folyamatosan nyomon követték a lakhatási kiadások befizetéseit.

Szociális szálláson élőkkel történő segítő munka

A lakásrendeletben került bevezetésre a szociális szállás intézménye, mely a kilakoltatással veszélyeztetett családokon kíván segíteni.

A szociális szállás az önkormányzati bérlakásban élő és alacsony jövedelmük miatt a bérlakás fenntartására nem képes, így lakhatásukban veszélyeztetett személyek részére biztosított, szociális szolgáltatásokkal összekapcsolt átmeneti lakhatási forma.

A rendelet elfogadása óta 2022. december 31-ig eltelt időszakban a szociális szállások száma 181 db, ebből az átminősítettek száma 103 db, a felajánlottaké 78 db volt.

A megkötött együttműködési megállapodások száma 153 db, a szálláshasználati szerződések száma 149 db volt. Nem írta alá az együttműködési megállapodást: 28 fő.

A 2022. december 31-i állapot szerint:

- szociális szállások száma: 41,
- érvényben lévő szociális szálláshasználati szerződéssel rendelkező szociális szállások száma: 30, ebből: az átminősítések száma 13, a felajánlásoké 17.
- a háztartások száma 30, ebből: egyszemélyes 12, család 18.

A szociális szálláson élők esetében 2022. december 31-ig a következő kimenetek valósultak meg:

- kérte a bérleti jogviszony visszaállítását 59 fő,
- felmondás 6 fő,
- leadta a lakást 8 fő,
- szálláshasználati szerződés nem került meghosszabbításra 32 fő,
- Idősek Otthonába került 4 fő,
- elhunyt 7 fő,

- rendkívüli szociális krízishelyzetére tekintettel átmeneti szállás került kijelölésre 1 fő,
- a szálláshasználati szerződés hosszabbítására vonatkozó javaslat visszavonásra került 1 fő.
- szanálás miatt 4 fő, a szállás minősége miatt 1 fő számára új szociális szállás került kijelölésre.

A szolgáltatás indulása óta 2021. december 31-ig a befizetett hátralékok összege az intézmény kimutatása szerint: 19.842.021,- Ft.

A családsegítők a rendszeres kapcsolattartás során folyamatosan motiválták az ügyfeleket a lakhatással kapcsolatos kiadásaik, meglévő hátralékaik rendezésére. Szükség esetén segítséget nyújtottak a mindennapi életvitelhez.

Krízislakásban élőkkel történő segítő munka

A lakásrendelet 3. §-ában került meghatározásra a rendkívüli krízishelyzet alapján kijelölt átmeneti szállás intézményrendszere.

A helyi rendelet lehetővé tette azon ügyfelek számára, akik lakhatásukat önerőből más módon nem tudták megoldani, hogy kérelmet nyújtsanak be az illetékes iroda felé. Akiknél az adott lakásra történő kijelölés megtörtént, az önkormányzat a szociális szolgáltatóval való együttműködési kötelezettséget írta elő.

2015. év eleje és 2022. december 31. között megkötött szálláshasználati szerződések száma: 402 db.

A kijelölést követően nem fogadta el a lakást: 36 fő, ebből

- 3 fő albérletbe költözött,
- 18 fő a lakóközösség miatt nem kívánt a kijelölt átmeneti szállásba költözni,
- 1 fő szívességi lakáshasználóként maradhatott a lakásban tovább,
- 1 fő hozzátartozó betegsége miatt nem tudta elfoglalni a lakást,
- 1 fő számára két lakást is felajánlottak, egyiket betegség, másikat a lakóközösség miatt nem fogadta el,
- 1 fő számára a felajánlott lakás messzire esett a kérelmező családjának elérhetőségétől,
- 4 fő számára nem felelt meg a felajánlott lakás,
- 3 fő egészségi probléma miatt nem fogadta el a lakást,
- 3 főnek a lakhatási problémái megoldódtak más módon,
- 1 fő az albérletében maradt.

2022. december 31-i állapot szerint a krízises átmeneti szállások száma: 123 db.

Háztartások összesen: 123, ebből egyszemélyes 42, család 81.

A lakások komfortfokozat szerinti bontása:

- összkomfortos: 63,
- komfortos: 47,
- félkomfortos: 2,
- komfort nélküli: 11.

A krízises átmeneti szálláson élők esetében az indulás óta a következő kimenetek valósultak meg:

- bérlővé vált 196 fő,
- visszaadta a lakást a kezelőnek 37 fő,
- jogcím nélküli lakáshasználó 35 fő,
- kilakoltatásra került sor 3 fő,
- elhunyt 6 fő,
- albérletbe költözött 1 fő,
- idősek otthonába nyert felvételt 1 fő.

A szakmai munkavégzés során a családsegítők az ügyfelekkel közösen cselekvési tervet dolgoztak ki a lakhatási kiadások rendezése, valamint a felmerülő egyéb problémák kezelése érdekében.

Kistérségi feladatellátás

A kistérségi feladatellátás keretében 22 településen vehették igénybe a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a rászorulóknak.

A szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek száma 109, ebből új 45 volt.

Ők összesen 556 alkalommal kerültek kapcsolatba az intézmény szakembereivel.

Az ellátott családok körében felmerülő problémák típusai:

- egészségügyi problémák (32 esetben),
- családi-kapcsolati konfliktusok (24 esetben),
- gyermeknevelési problémák (15 esetben),
- életviteli problémák (13 esetben),
- magatartászavar és teljesítményzavar (7 esetben)
- anyagi problémák (6 esetben).

A legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- családlátogatás (639 alkalommal),
- tanácsadás (437 alkalommal),
- információnyújtás (123 alkalommal),
- segítő beszélgetés (123 alkalommal),
- ügyintézéshez való segítségnyújtás (86 alkalommal)
- adományközvetítés (43 alkalommal).

A szakemberek 25 esetben környezettanulmányt, 17 esetben konfliktuskezelést végeztek.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal rendszeres volt a kapcsolat, az érintett szakemberekkel több esetkonzultációra, esetmegbeszélésre is sor került.

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetésének célja, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek és mihamarabb enyhítésre, megoldásra kerüljenek. A jelzőrendszer szervezése és működtetése alapvetően a család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatkörébe tartozik, ezen belül a települési jelzőrendszeri felelős feladata.

A tevékenység működtetése a következő fórumokon keresztül történik:

- szakmaközi megbeszélések,
- esetkonzultációk, esetmegbeszélések, esetkonferenciák,
- éves szakmai tanácskozás.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai számára szakmaközi megbeszélések szervezésére került sor, melyek célja a résztvevők feladatainak, jogkörének, szakmai lehetőségeinek, kompetenciájának tisztázása, illetve a jelzőrendszeri tagok együttműködésével kapcsolatos kérdések és a közös munka hatékonyabbá tételének átbeszélése volt.

A 2022-es évben megtartott szakmaközi megbeszélések

Alkalom	Témák	Résztvevők száma
2022.03.03.	A szociális segítők tapasztalatai az óvodákban. Aktuális gyermekvédelmi kérdések.	29 fő
2022.03.25.	A gyermekeink védelmében elnevezésű információs rendszerrel kapcsolatban szerzett tapasztalatok.	27 fő
2022.05.20.	A megváltozott munkaképességgel kapcsolatos tudnivalók, igénybe vehető ellátások.	14 fő
2022.06.17.	A Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi Tagintézményének feladatai, óvoda- és iskolapszichológiai ellátás, koordináció, tapasztalatcsere.	35 fő
2022.06.24.	Mentális-pszichés zavarokkal küzdő gyermekek lehetőségei Szombathely, illetve Vas megye vonatkozásában. Elérhető terápiás lehetőségek, továbbirányítás.	21 fő
2022.11.18.	A kamaszkor nehézségei, krízisei a családtagok, a segítő és a pszichológus nézőpontjából.	29 fő
2022.11.24.	Tájékoztatás Szombathely város lakhatáshoz kapcsolódó kiadások viseléséhez nyújtott rendszeres települési támogatásairól és bérlakás helyzetéről.	14 fő

2022-ben a szakmaközi megbeszéléseken az alábbi észlelő és jelzőrendszeri tagok vettek részt:

- a Szombathelyi járásban dolgozó család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserei,
- az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végzők,
- a megyében dolgozó család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársai,
- VMKH Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztály szociális szakértője,
- kórházi szociális munkás, orvos,
- védőnők,
- óvónők,
- a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi Tagintézményének munkatársai,
- Szombathelyi MJV Polgármesteri Hivatala Szociális és Lakás Iroda irodavezetője,
- VMKH Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály munkatársai,
- Szombathelyi Tankerületi Központ munkatársai,
- az intézmény gondozási csoportjainak munkatársai.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a 2022. évben összesen 45 esetkonferenciát tartottak az egyes esetek kapcsán felmerülő problémák megoldása érdekében, a család, az összes érintett szakember, valamint a család- és gyermekjóléti központ bevonásával. Az esetkonferenciák célja a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése volt.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladata, hogy a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 9. § (5) bekezdés alapján minden év február 28-ig éves szakmai tanácskozást szervezzen, amelyen – a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatása alapján – átfogóan áttekinti és értékeli a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer előző éves működését és szükség esetén javaslatot tesz a működés javítására.

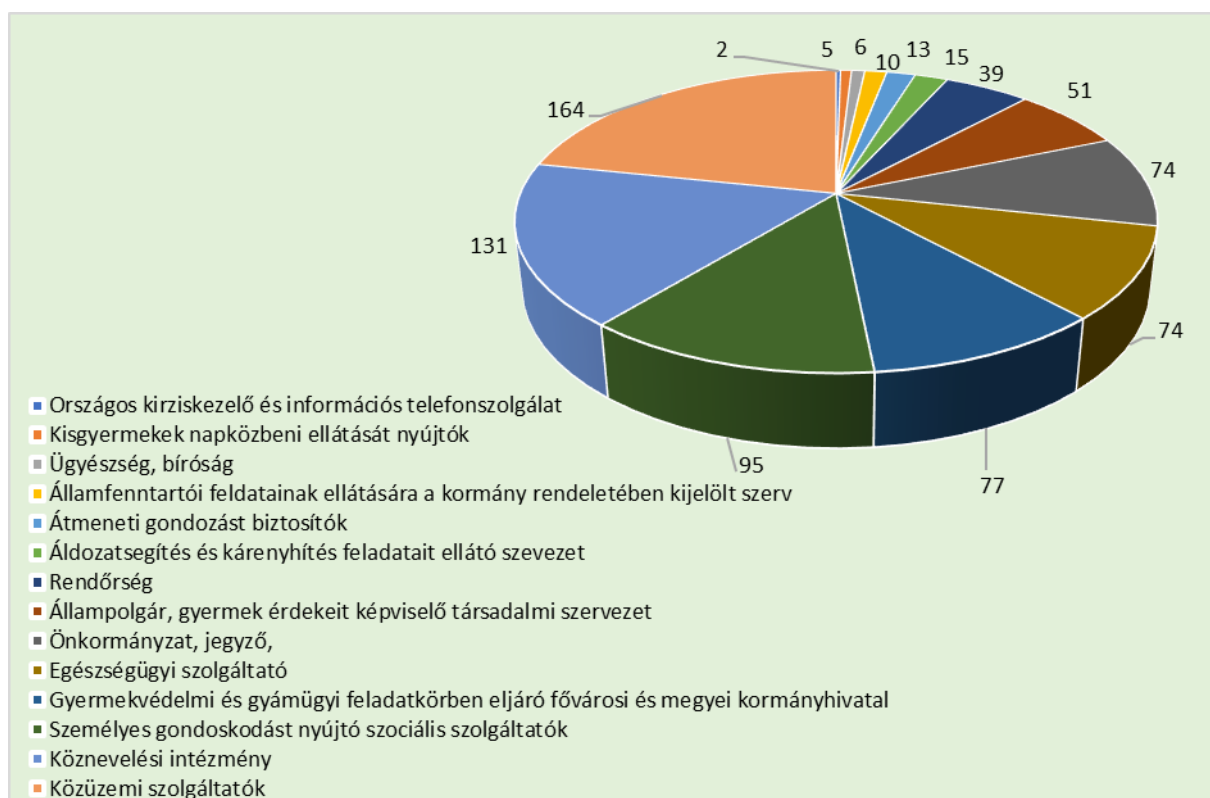
Szombathelyen 2022. február 25-én került megrendezésre a 2021-es évre vonatkozó éves szakmai tanácskozás, a vírushelyzetre tekintettel online formában.

A jelzőrendszeri tagok által kitöltött kérdőívek segítséget nyújtottak az éves szakmai tanácskozás anyagának összeállításában és március 31-ig az éves intézkedési terv elkészítésében.

Az intézkedési terv tartalmazza:

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az észlelő és jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések száma

Szentkirályi Tanoda

2022. első félévében a Szentkirályi Tanodában havonta egy alkalommal kézműves foglalkozás zajlott a városrészen élő gyermekek részvételével.

A programok sikeres megvalósítása érdekében személyes kapcsolatfelvétel történt a Szombathelyi Játéksziget Óvoda óvodapedagógusaival, a népszerűsítésükre a városrész több pontján kihelyezett plakátokon és a közösségi oldalakon került sor.

A résztvevő gyermekek életkora 3 évestől 10 éves korig terjedt. A 2022-es év során 30 fő vett részt a Tanodai kézműves foglalkozásokon, mely összesen 12 családot jelentett.

A kézműves foglalkozások igazodtak az évszakok váltakozásához, illetve az ünnepek által nyújtott lehetőségekhez. Tavasszal a farsang, a Húsvéti Ünnepek, illetve az Anyák Napja határozta meg a kreatív foglalkozások témáját.

2022. július 04. és 08. között egy héten át integrált formában hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekek nyári napközis jellegű táboroztatása valósult meg együttműködve a Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesületével.

A résztvevő 25 fiatal számára kézműves és kulturális programok nyújtottak tartalmas és hasznos időtöltést.

2022. szeptember és október hónapban a programok elmaradtak, mivel a foglalkozások helyszínéül szolgáló épület a leendő bölcsőde építése miatt visszaadásra került a SZOVA Nonprofit Zrt. használatába.

2022. november hónaptól a foglalkozások helyszíne áttevődött az I. sz. Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Szombathely, Szöllősi stny. 36. szám alatti telephelyére.

A téli hónapokban a Halloween, az advent és a karácsony ünnepekőre számtalan lehetőséget nyújtott a gyermekeknek az alkotásra. A résztvevők a csoportfoglalkozások alkalmával meghatározó élményeket szereztek.

A gyermekek aktívan, érdeklődve vettek részt a kreativitást fejlesztő programokon.

A csoportfoglalkozások tematikájának kidolgozása a résztvevők életkori sajátosságainak megfelelően történt, nagy hangsúlyt fektetve arra, hogy a gyerekek megismerjék a kreativitás sikerélményét és felszabadító hatását.

Szabad-tér Ifjúsági Klub

A Szabad-tér Ifjúsági Klub a koronavírus-járvány miatt két évig zárva tartott, a 2022-es évben azonban újra megnyitotta kapuit a 10-19 éves fiatalok előtt.

Működtetését az intézmény utcai és lakótelepi szociális munkásai végzik.

A pandémiát megelőző években a klubot nagy aktivitás, élénk közösségi élet jellemezte. Az újrainvitással az volt a cél, hogy visszatérjenek a fiatalok, és velük együtt a jó hangulatú foglalkozások, valamint a tartalmas, értékeket közvetítő programok.

A járvány ideje alatt a korábbi klubtagok felnőttek, vagy – életkorukból fakadóan – élethelyzetük, preferenciáik megváltoztak, ezért 2022. március és április hónapjaiban új tagok toborzásán kellett dolgozniuk a klubvezetőknél.

Elsődleges célként tűzték ki, hogy általános iskola felső tagozatos és középiskolás korú diákok számára kínáljanak tartalmas, közösségépítő programokat, ill. számukra alternatívát a szabadidő hasznos eltöltésére. Ennek érdekében az intézmény óvodai és iskolai szociális segítőinek közreműködésével felvették a kapcsolatot a Derkovits Gyula Általános Iskola 5-8. évfolyamának osztályfőnökeivel és osztályfőnöki óra keretében interaktív módon közel 100 diákkal ismertették meg a Szabad-tér Ifjúsági Klub működését, szolgáltatási palettáját, korábbi programjait.

A látogatások során nyitottságot tapasztaltak a diákok és a pedagógusok részéről egyaránt. A klub bemutatása mellett igényfelmérést végeztek a fiatalok körében, hogy minél inkább az ő érdeklődési körüknek megfelelő szabadidős lehetőségeket tudjanak az elkövetkező időben kínálni. Az igényfelmérés eredményeként a sportrendezvények (foci, kosárlabda, kézilabda, röplabda),

kirándulások, számháborúval egybekötött szalonnasütés szerepeltek a fiatalok „kívánságlistáján”. A klubvezetők a további programokat igyekeztek a felmerült igényeknek megfelelően alakítani.

2022. április 26-án újból megkezdte működését a Szabad-tér Ifjúsági Klub az intézmény Kodály Zoltán utcai telephelyén.

2022. április 28-án, a nyitó foglalkozáson 24 fiatal vett részt.

2022-ben 39 fiatal összesen 382 alkalommal vette igénybe a klub szolgáltatásait.

A közösségi tér 2022-ben keddi és csütörtöki napokon 2-2 órában várta az általános és középiskolás diákokat.

A foglalkozások során folyamatosan arra törekedtek a klubvezetők, hogy a fiatalok csellengés helyett hasznosan töltsék szabadidejüket, valamint új alternatívákat ismerjenek meg. A klub szolgáltatási palettáját szervezett programokkal színesítették, melyek által lehetőséget biztosítottak a klubtagok számára a klubon kívüli kötetlen találkozásra, beszélgetésre, közösségépítésre is.

A Szabad-tér Ifjúsági Klub a Szombathely Megyei Jogú Város Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma rendelkezésére álló pénzügyi keretből 129.000,- Ft támogatást kapott szabadidős programok szervezésére, a klub újrainvitása kapcsán változatos programok megvalósítására.

A keretösszegeből 2022. május-december hónapok között az alábbi programok valósultak meg:

- **Számháború szalonnasütéssel**

2022. május 27-én számháborúval egybekötött szalonnasütésen vettek részt a Derkovits Gyula Általános Iskola 8. évfolyamos diákjai. Az elsődleges cél az volt, hogy egy kötetlen, jó hangulatú, a fiatalok igényeihez igazodó programmal kapcsolatot lehessen teremteni a célcsoporttal és népszerűsíteni lehessen körükben a Szabad-tér Ifjúsági Klub szolgáltatásait.

- **Szabad-tér Focitorna**

2022. június 21-én hagyományteremtő szándékkal Focitorna megszervezésére került sor a Szabad-tér Ifjúsági Klub fiataljai számára a Sportligetben. A program célja egyrészt a fiatalok megszólítása volt a sportolási lehetőséggel, másrészt a klub szolgáltatásainak népszerűsítése az ifjúság körében.

Az eseményen 16 fiatal 3 csapatra bontva küzdött meg a Vándorserlegért. Izgalmas körmérkőzésekkel dőlt el a kupa és az érmek sorsa, melyekért a következő évben ismét harcba szállhatnak a csapatok.

- **Lovasterápia**

2022. augusztus 05-én csapatépítő céllal lovas foglalkozáson vettek részt a fiatalok Balogunyomban, az Unicornis Egészségforrás Alapítványnál. A közös időtöltés e formája a résztvevő fiatalok egymással való kapcsolatainak erősítését szolgálta, miközben életre szóló élménnyel gazdagodtak.

- **Maradj egészséges!**

2022. október 11-én a Lelki Egészség Világnapja alkalmából zajlott program „Maradj egészséges!” címmel a Szabad-tér Ifjúsági Klubban. A Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda munkatársai interaktív játékok segítségével olyan – a lelki egészséget befolyásoló – tényezők fontosságáról beszélgettek a fiatalokkal, mint az önbizalom, vagy a belső érzések feldolgozása.

- **Szabad-tér Bowling**

2022. november 18-án a Szabad-tér Ifjúsági Klub fiataljai közös bowlingozáson vettek részt. A szervezők a klubon kívül kívántak lehetőséget biztosítani a fiataloknak az egymással való találkozásra, beszélgetésre.

- **Karácsonyi ajándékkészítés és fotózás a Szabad-tér Ifjúsági Klubban**

2022. december 13-án Gálovics Gábor portréfotós volt a Szabad-tér Ifjúsági Klub vendége. Gábor közreműködésével karácsonyi fotósorozat készült a fiatalokról. A foglalkozás elején közös karácsonyfa díszítés zajlott, majd igazi fotóstúdióvá alakult át a klub. A fiatalok betekintheztek a kulisszák mögé, megfigyelhették, hogyan zajlik a karácsonyi fotózás a fotográfus szemszögéből.

2022. december 20-án kézműves karácsonyi díszek készítésével folytatódott az ünnepekre való készülődés. Az apróságok alkotása közösségépítő erővel hatott a fiatalokra. Beszélgetés zajlott a karácsonyról, valamint arról, hogy ki-ki a saját családjával hogyan várja az ünnepet.

További megvalósult programok:

- **Kirándulás a Kőszegi-hegységben**

2022. július 19-én a Szabad-tér Ifjúsági Klub szervezésében 10 fiatal kirándult a Kőszegi-hegységben. Kőszegről kisvasúttal utaztak a Jávor kútig, majd gyalogosan folytatták útjukat. A túraútvonal a Szent-Vid kápolnát érintve Velemig vezetett, majd ismét a dottózásé volt a főszerep. A hegység közelében található, családi hangulatú településeken keresztülhaladva érkeztek vissza a fiatalok a kőszegi vasútállomásra. A nyári kánikula ellenére az esemény remek lehetőséget kínált a kikapcsolódásra, beszélgetésre és a természet csodáinak megismerésére.

- **Halloween**

Az esemény alkalmából kvízzel, vetélkedővel, jelmezsversennyel és közös játékkal várták a klubvezetőket a fiatalokat, akik lelkesedésükkel, jókedvükkel, nyitottságukkal igazi halloween-i hangulatot varázsoltak a közösségi térbe.

- **Mikulásváró**

2022. december 06-án a Mikulásváró program megszervezésével Szent Miklós püspök több évszázadra visszatekintő hagyományának és szellemiségének közvetítését tűzték ki célul a klub vezetői. Kahoot-kvíz segítségével rengeteg érdekességet tudtak meg a fiatalok Szent Miklós püspök életéről, valamint a Mikulás országonként eltérő ünnepléséről. A foglalkozás végén 1-1 Mikulás csokit kaptak ajándékba a résztvevők.

- **Évzáró parti**

2022. december 30-án meghosszabbított nyitva tartással várta a Szabad-tér Ifjúsági Klub a fiatalokat, hogy egy önfelelt, társasjátékkal és csocsó-partival tarkított foglalkozás keretében, méltó módon búcsúztassák az óévet.

A Szabad-tér Ifjúsági Klub népszerűsítését célzó kitelepülések:

Az év során a klub népszerűsítése érdekében több alkalommal vettek részt városi rendezvényeken a klub vezetői.

A Kábítószer-ellenes világnap alkalmából 2022. június 26-án SzMJV Kábítószer Egyeztető Fóruma biztosított lehetőséget arra, hogy a klub szolgáltatásai bemutatásra kerüljenek.

2022. augusztus 19-én a klub vezetői részt vettek a SzentKirály Napokon is, ahol tájékoztató anyagokkal, színezőkkel, játékokkal várták az érdeklődő gyermekeket, fiatalokat, családokat.

2022. október 15-én a VMSzC Oladi Technikum 9-10. évfolyamos diákjainak került bemutatásra a Szabad-tér Ifjúsági Klub, valamint kötetlen beszélgetés során a fiatalok beszélhettek az őket érdeklő témákról, ötleteket adva a klubvezetőknek programjaik szervezéséhez.

Család- és gyermekjóléti központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ Szombathely városban, valamint a szombathelyi járás területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében.

Az illetékességi területéhez tartozó településekre kiterjedően biztosítja a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásait, valamint ellátja a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet. A központ fogyatékosügyügyi tanácsadói a megye területén látják el feladataikat.

A szakmai tevékenységet esetenedzserek és tanácsadók végzik.

Munkavégzésük során részt vesznek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések előkészítésében, majd a döntést követően, az érintett családoknál szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.

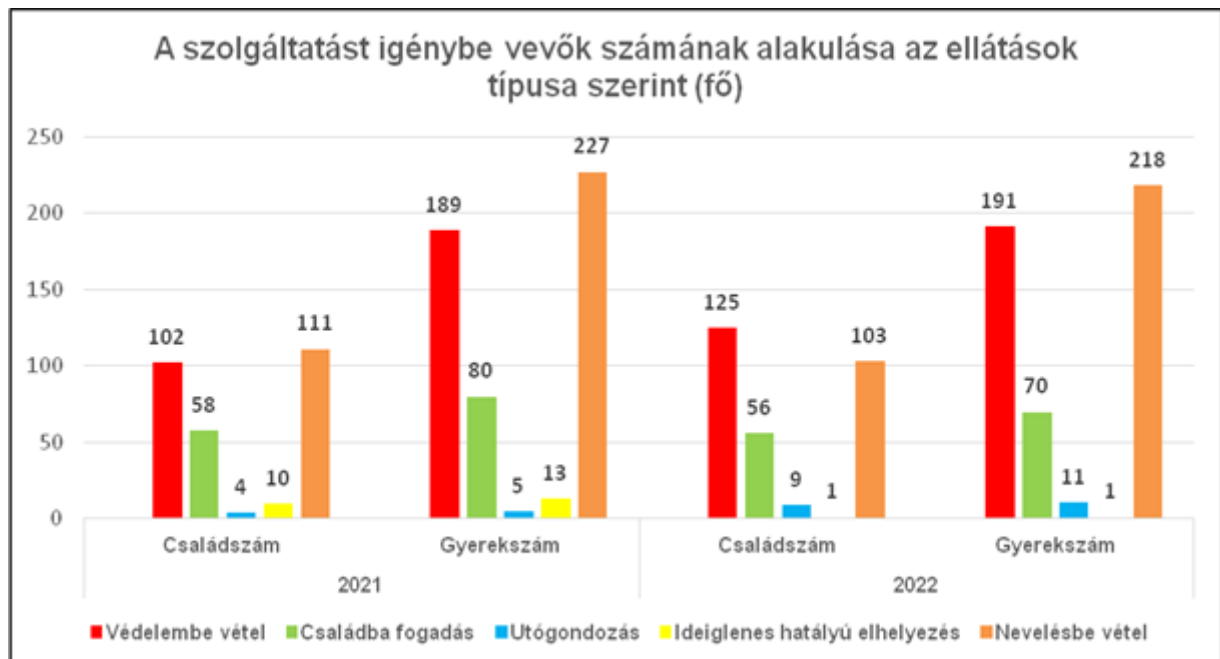
A tavalyi évben a koronavírus járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet megszűnését követően a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásainak igénybevétele (pl. a kapcsolattartási ügyelet, pszichológiai tanácsadás, családterápia stb.) ismét személyes megjelenéssel volt biztosítható.

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó alapfeladatok ellátását (családokkal, szakemberekkel való kapcsolattartás, tárgyalásokon való részvételek, esetmegbeszélések, esetkonferenciák összehívása, környezettanulmány készítése stb.) pedig fokozott óvatossággal, de már szigorú óvintézkedések elrendelése nélkül végezték az esetmenedzserek.

Az év során mind az alapfeladatok ellátása, mind a speciális szolgáltatások igénybevétele folyamatosan biztosított volt.

A család- és gyermekjóléti központ tevékenysége 2022-ben 491 gyermekre és 294 családra (2021-ben 514 gyermek, 287 család) terjedt ki.

Az ellátott gyermekek, ill. családok legnagyobb arányban védelembe vételben, valamint nevelésbe vételben részesültek. Ebben változás nem tapasztalható az előző évhez képest. (1. ábra)

1. ábra

Az ábrából megállapítható, hogy a védelembe vétel tekintetében mind a családszám, mind a gyermekszám esetében emelkedés tapasztalható a megelőző évhez képest.

A nevelésbe vett gyermekek száma csökkent, ami egyrészt magyarázható a nagykorúság elérésével, esetlegesen a gyermekek örökbefogadásával, vagy a családból való kiemelés alapjául fennálló problémák megszűnésével.

Ez utóbbit alátámasztja az utógondozott gyermekek számának növekedése is.

A család- és gyermekjóléti központ 2022-ben 174 esetben (2021-ben 196) tett javaslatot hatósági intézkedésre, ebből az elutasított javaslatok száma 8 (2021-ben 6) volt.

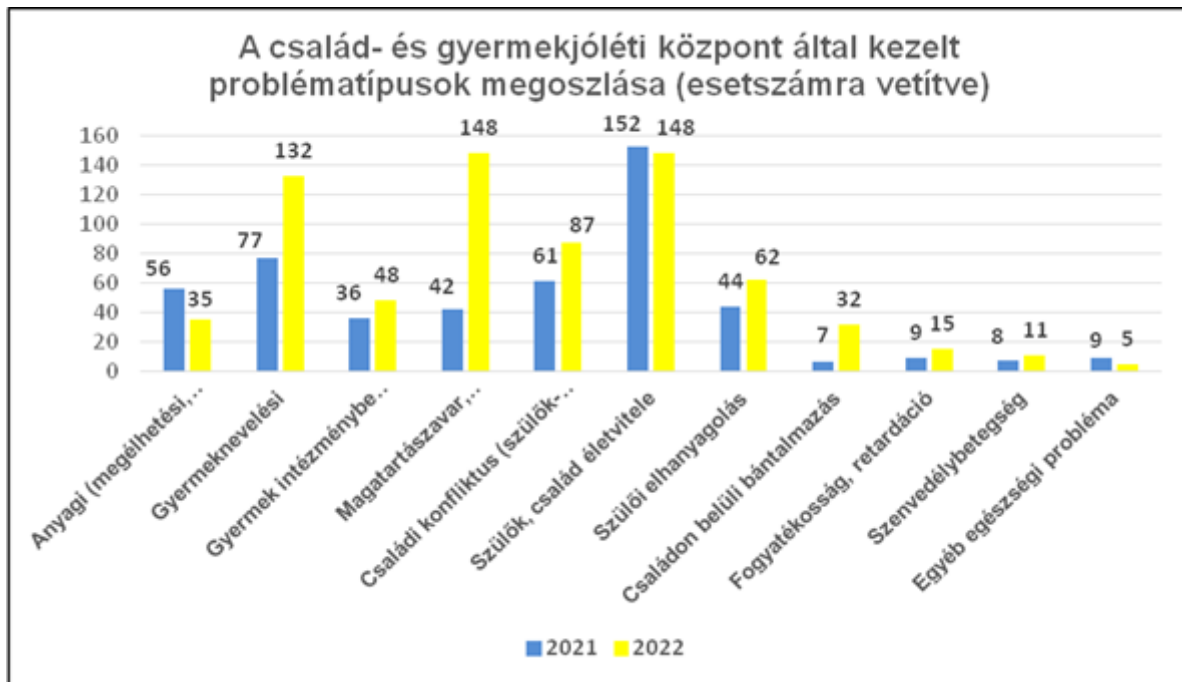
A család- és gyermekjóléti központtal kapcsolatban álló családokkal végzett szociális segítő munka indokoltságát – a szociális szakemberek tapasztalata szerint – egyre súlyosabb és összetettebb problémák alapozzák meg.

A legjellemzőbb problémák:

- a szülők, család életvitele (2022-ben 148 eset, 2021-ben 152),
- a gyermeknevelési probléma (2022-ben 132 eset, 2021-ben 77),
- a családi konfliktus (2022-ben 87 eset, 2021-ben 61 eset),
- a magatartás- és teljesítményzavar (2022-ben 148 eset, 2021-ben 42 eset),
- a szülői elhanyagolás (2022-ben 62 eset, 2021-ben 44),
- az anyagi problémák (2022-ben 35 eset, 2021-ben 56) valamint,
- a családon belüli bántalmazás (2022-ben 32 eset 2021-ben 7) volt.

Kisebb arányban előfordult gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, fogyatékoság, egyéb egészségügyi problémák, valamint szenvedélybetegség is.

Az adatokból kiderül, hogy a megelőző évhez képest szinte valamennyi problémátípusnál emelkedés figyelhető meg. Csökkenés az anyagi, megélhetési, lakhatási problémák, valamint a szülők, család életviteli problémái esetében tapasztalható. (2. ábra)

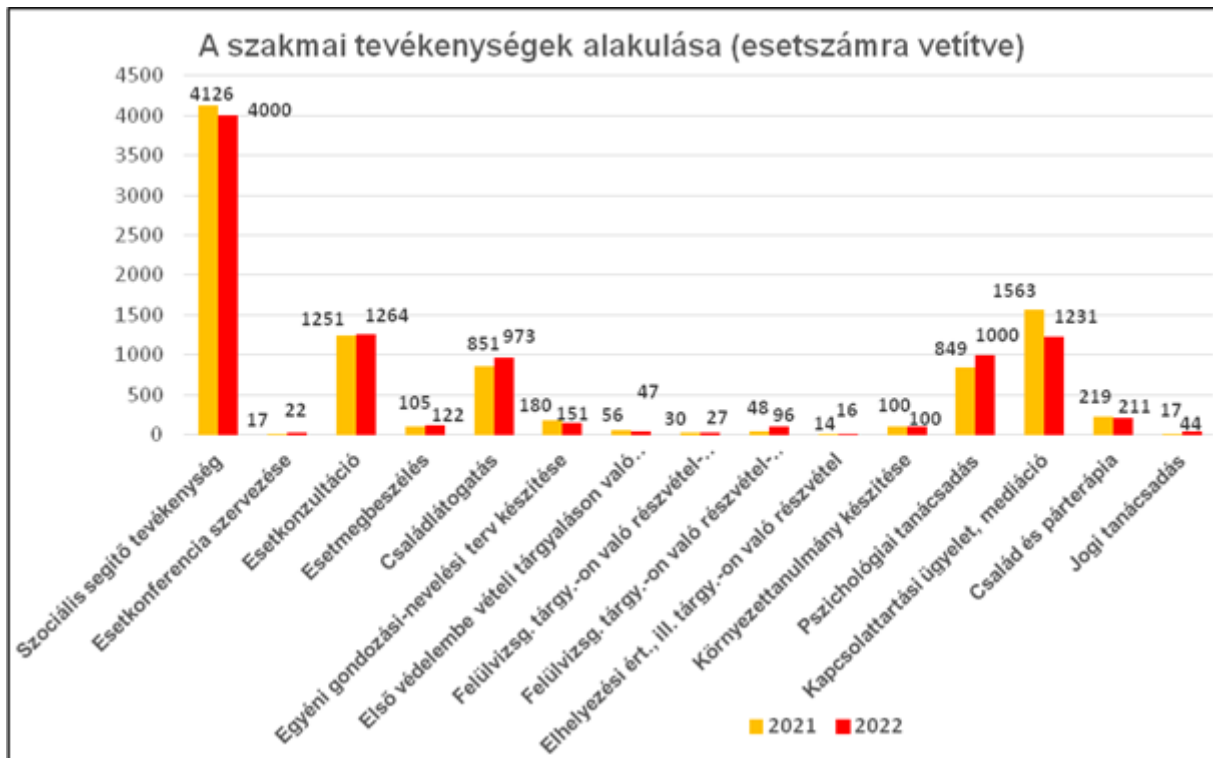
2. ábra

Az elmúlt év során, csakúgy, mint 2021-ben, a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereinek és tanácsadóinak legjellemzőbb szakmai tevékenysége a (pl. az információnyújtást, tanácsadást, segítő beszélgetést, ügyintézésben segítségnyújtást is magába foglaló) szociális segítő tevékenység volt (2022-ben 4000 eset, 2021-ben 4126 eset).

Viszonylag magasabb számban előforduló tevékenységek:

- az esetkonzultáció (2022-ben 1264 eset, 2021-ben 1251 eset),
- a családlátogatás (2022-ben 973 eset, 2021-ben 851 eset),
- a pszichológiai tanácsadás (2022-ben 1000 eset, 2021-ben 849 eset) és
- a kapcsolattartási ügyelethez kapcsolódó tevékenységek (2022-ben 1191 eset, 2021-ben 1563 eset).

Az adatokból kiderül, hogy a tavalyi évben az esetkonzultáció, a pszichológiai tanácsadás és a családlátogatás esetében emelkedés tapasztalható, míg a többi tevékenység vonatkozásában kismértékű csökkenés figyelhető meg. (3. ábra)

3. ábra

Az esetmenedzserek a feladatellátás során segítették a hatósági intézkedéssel érintett gyermek és családja problémáinak kezelését, koordinálták a problémák megoldására irányuló feladatok ellátását, szükség szerint szociális segítő tevékenységet végeztek, együttműködve a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel.

A szakmai munkavégzés során feltárták a családi működési zavarokat, az egyes egyént és a családot érintő problémákat és hozzárendelték ezekhez a megoldási alternatívákat. Feltérképezték és mozgósították a család természetes és mesterséges támaszait, mobilizálták erőforrásait. Rendszeresen értékelték az eltelt idő alatt végzett szakmai munkát, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazták a további irányokat.

Az esetmenedzserek a család köré szociális védőhálót építettek, ennek keretében rendszeresen kapcsolatot tartottak az esetkezelésbe bevont szakemberekkel, akikkel közösen meghatározták a család helyzetének javítása érdekében szükséges lépéseket és feladatokat.

Az esetmenedzserek a szociális segítő tevékenység ellátása és koordinálása keretében részt vettek hivatalos ügyek intézésében, védelembe vételi és felülvizsgálati tárgyalásokon, elhelyezési értekezleteken.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódóan környezettanulmányokat készítettek.

A gondozott családokkal kapcsolatban álló szakemberek részvételével esetkonferenciákat szerveztek, esetmegbeszéléseket, esetkonzultációkat tartottak.

A szolgáltatást igénylőknek lehetőséget biztosítottak a központ által nyújtott speciális szolgáltatások (jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni-, pár- és családterápia) igénybevételére.

Az esetmenedzserek a gondozott családokkal kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagokkal rendszeresen tartották a kapcsolatot, esetmegbeszélések, esetkonzultációk formájában.

Az együttműködés hatékony volt a gyermekvédelmi rendszer más tagjaival, a gyámhivatallal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal és a gyermekvédelmi szakellátással is.

A szakmai munkavégzés során felmerülő dilemmák feloldása és a kiégés megelőzése érdekében az esetmenedzserek 2022-ben 6 alkalommal vettek részt szupervízió.

Esetmenedzseri tevékenység a szombathelyi járásban

A család- és gyermekjóléti központ Szombathelyen kívül a szombathelyi járáshoz tartozó 39 településen biztosítja a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a speciális szolgáltatásokat.

2022-ben összesen 78 gyermek és 55 család (2021-ben 70 gyermek, 48 család) vette igénybe a szolgáltatást. A járási települések tekintetében a gyermekszámban és a családszámban is emelkedés volt tapasztalható a megelőző évhez képest.

A kezelt problémák:

- szülők, család életviteléből adódó probléma (2022-ben 18 eset, 2021-ben 23),
- gyermeknevelési problémák (2022-ben 16 eset, 2021-ben 8 eset),
- szülői elhanyagolás (2022-ben 17 eset, 2021-ben 11),
- családi konfliktus (2022-ben 13 eset, 2021-ben 8).

Kiseb arányban fordult elő magatartászavar, teljesítményzavar, gyermeknevelési probléma, valamint szenvedélybetegség.

Az adatokból megállapítható, hogy a szülők, család életviteli problémáinak kivételével valamennyi probléma esetében emelkedés volt tapasztalható a megelőző évhez képest.

Az esetmenedzserek által végzett legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- szociális segítő tevékenység (2022-ben 515, 2021-ben 742),
- családlátogatás (2022-ben 230, 2021-ben 284).

A szakmai munkavégzés során a településekre kijáró esetmenedzserek ellátták a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat és elősegítették a központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételét.

Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ koordinálta a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok számára - igény szerint - szakmai támogatást nyújtott a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozások szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához. Összegyűjtötte a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.

A szakmai tevékenységhez tartozó feladatok ellátását, illetve koordinálását a járási jelzőrendszeri tanácsadó végezte.

A feladatellátás során 2022-ben 7 alkalommal (2021-ben 8 alkalom) vett részt a járási jelzőrendszeri tanácsadó szakmaközi megbeszélésen, éves tanácskozáson pedig 8 alkalommal (2021-ben is 8 alkalom).

Valamennyi család- és gyermekjóléti szolgálat elkészítette és a központ számára megküldte az éves jelzőrendszeri intézkedési tervét, melyek elkészítésében a központ munkatársai igény szerint segítséget nyújtottak.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésével kapcsolatos problémát egy család- és gyermekjóléti szolgálat sem jelzett.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása

A feladatellátás keretében az esetmenedzserek tájékoztatták a szolgálatokat a központ által nyújtott szolgáltatásokról, az azokat érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

A szakmai támogatás érdekében a család- és gyermekjóléti központ havi rendszerességgel, minden hónap utolsó péntekén biztosított lehetőséget a család- és gyermekjóléti szolgálatok számára esetmegbeszélésre. Ezt 2022-ben egyetlen alkalommal sem vették igénybe a szolgálatok, rendszeres volt viszont a napi, heti szintű esetmegbeszélés, konzultáció, elsősorban telefonon, indokolt esetben személyesen is, a szolgálatok által ellátott településeken.

A szakmai munka elősegítése, a közös szakmai álláspont kialakítása érdekében gyakoriak voltak a közös családlátogatások a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel.

A szakmai munka során megjelenő döntéshozatalok elősegítése érdekében a járási jelzőrendszeri tanácsadó bár kisebb számban, de rendszeresen részt vett (2022-ben 54, 2021-ben 60 alkalommal) a szolgálatok által szervezett esetkonferencián.

Pszichológiai tanácsadás

A speciális szolgáltatást 2022-ben 136 fő, 1000 alkalommal, míg 2021-ben 124 fő, 849 alkalommal vette igénybe.

A tanácsadást 2 fő pszichológus nyújtotta.

Az ügyfelek által megfogalmazott legjellemzőbb problémák

- pszichés panaszok,
- szorongásos tünetek,
- hangulatzavarok,
- gyermek viselkedési problémái, teljesítményzavarai.

A problémák megoldása érdekében a szakemberek pszichológiai vizsgálatokat végeztek, valamint tanácsadásban részesítették a hozzájuk fordulókat. Szükség esetén az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival (óvoda, iskola, pedagógiai szakszolgálat, területi gyermekvédelmi szakszolgálat) is történt konzultáció és információcsere a szakemberek részéről.

Az intézményen belül rendszeresek voltak az esetkonzultációk a pszichológusok és a családsegítők, illetve az esetmenedzserek között.

Az eredmények között megemlítenéd, hogy a pszichológiai kezelések hatására az ügyfelek pszichés állapota javult, a gyermekek tünetei csökkentek, enyhültek vagy megszűntek, a szülő-gyermek kapcsolat fejlődött.

Egyéni, pár- és családterápia

A szolgáltatás célja volt, hogy minél több családot és egyént hozzásegítsen életük rendezéséhez, ill. családi kapcsolataik megóvásához, a válások megelőzéséhez.

A kontextuális családterápia a családot olyan működő egységként tekinti, amelyben bármely családtag problémája az egész családi rendszer bevonásával és aktív közreműködésével oldható meg. A terapeuta elősegítette, hogy az egyén, ill. a család mozgósíthassa erőforrásait, bővíthesse problémamegoldó készségeit.

A terápia hozzájárult a viselkedés megváltozásához, a család, az egyén érzelmi megerősödéséhez. Így működött ez akkor is, ha minden ülésen minden családtag nem volt jelen. A „jelenlévők” viselkedés változása vont maga után a többiek változását.

A családterapeuta 2022-ben a következő problémák kezeléséhez nyújtott segítséget:

- házassági krízis,
- generációs problémák,
- válás, kapcsolati gondok,

- pszichés panaszok,
- egyedüllét,
- gyermeknevelés,
- kapcsolattartási nehézségek,
- teenager krízishelyzet,
- pszichiátriai betegség,
- gyász feldolgozás.

A szakmai munkavégzés során célzott és hatékony segítséget kaptak az igénybe vevők a fennálló problémáik kezeléséhez.

A 2022. évben összesen 47 család (2021-ben 59 fő) 211 alkalommal vett részt a családterápiás üléseken.

Az érintett családtagok száma megközelítette a 200-at.

Egyéni terápián, ill. konzultáción, családkonzultáción, család, ill. házasságterápián, szülő-gyermek mediáción 47 fő, 143 alkalommal (2021-ben 37 fő, 92 alkalom), teenager konzultáción 1 fiatal, 22 alkalommal (2021-ben 8 fiatal, 24 alkalom) vett részt. Mentálhigiénés gondozásra 11 fő esetében 46 alkalommal (2021-ben 10 fő, 66 alkalom) került sor.

Az egyének/családok pozitív visszajelzést adtak a terapeutának az ülések után, szívesen vettek részt a találkozásokon.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy általában komolyan vették a feladatokat és a megkötött egyezséget.

Örvendetes, hogy olyan család is eredményesnek ítélte az együttműködést, akik már korábban (más intézményben) részt vettek hasonlóan, de nem érezték hasznosnak.

Az ülésekről és az esetmegbeszélésekről a terapeuta feljegyzéseket készített, amelyek tartalmazzák az ülésen történeteket, a szerződést és a feladatokat is, valamint ezek végrehajtását, a bekövetkező változásokat vagy nehézségeket.

A családsegítőkkal, valamint az esetmenedzserekkel 28 esetmegbeszélés/konzultáció történt, a terapeuta 3 alkalommal vett részt esetkonferencián.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja: a szabadidejüket az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek segítése, akik magatartásukkal a saját testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésüket veszélyeztetik; a lakóhelyéről önkényesen eltávozó ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek

lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Fő cél: olyan bizalmi viszony kialakítása a fiatalokkal, amely lehetővé teszi, hogy a fiatalok megnyíljanak a szakemberek előtt, felismerjék problémáikat, valamint abban ne féljenek segítséget kérni.

A tevékenységgel szorosan összefügg az intézmény közösségi tereinek népszerűsítése a célcsoport körében, hogy a fiatalok legyenek tagjai egy összeszokott közösségnek, hasznos, tartalmas és személyiségépítő élményeket éljenek át együtt.

Az intézmény utcai és lakótelepi szociális munkásai alapfeladataik ellátása során felkeresték a megyeszékhely azon területeit, ahol kapcsolatba kerülhettek a szolgáltatással érintett célcsoporttal, vagy ahol gyerekek, fiatalok felügyelet nélkül tartózkodhattak, esetleg deviáns magatartást tanúsíthattak.

Szükség szerint, egy-egy eset kapcsán konzultáltak a családsegítőkkal, eszményekkel.

A 2022-es évben az utcai szociális munkások összesen 39 fiatallal, 382 alkalommal (2021-ben 92 fiatallal, 92 alkalommal) kerültek kapcsolatba az intézményen kívüli és az intézmény keretein belül működő Szabad-tér Ifjúsági Klubban végzett tevékenységük során.

A 2022-es év során nem érkezett írásos jelzés az utcai és lakótelepi szociális munkásokhoz és ők sem tapasztaltak jelzést és intézkedést igénylő esetet.

Az intézmény V. számú Szakmai Egységében működő Szabad-tér Ifjúsági Klub újrainvitálásához, a fiatalok megszólításához és a közösségépítéshez kapcsolódó feladatok kerültek előtérbe, azonban a munkavégzésben továbbra is jelen volt az iskolaidőben, vagy iskola után csellengő gyermekek, fiatalok felkutatása.

Májusban tapasztalatcsere céljából felvették a kapcsolatot a győri Család- és Gyermekjóléti Központ utcai és lakótelepi szociális munkásaival, látogatást tettek a győri intézménybe, megismerték a helyi munkavégzés sajátosságait, fókuszait, valamint a közösségi terek működését.

Az utcai és lakótelepi szociális munkások folyamatosan azon dolgoztak, hogy - a koronavírus járvány miatti lezárást követően - a Szabad-tér Ifjúsági Klubba újra aktív élet költözzön. Ennek érdekében márciusban és áprilisban a Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola közel 100 diákjának (5-8. évfolyam) interaktív módon mutatták be a Klub szolgáltatásait, korábbi programjait.

Emellett igényfelmérést végeztek a fiatalok körében, hogy minél inkább az ő érdeklődési körüknek megfelelő szabadidős lehetőségeket tudjanak felkínálni. Október hónapban a Vas Megyei Szakképzési Centrum Oladi Technikum 9-10. évfolyamos diákjainak került bemutatásra a Szabad-tér Ifjúsági Klub, valamint beszélgettek a diákokkal az érdeklődési köreikről, a közösségi terek létjogosultságáról és a benne rejlő lehetőségekről.

Az utcai és lakótelepi szociális munkások az év során kirándulásokat, közösségépítő programokat szerveztek, sport és kézműves foglalkozásokat tartottak, valamint a Klub népszerűsítése érdekében több alkalommal települtek ki a város különböző rendezvényeire.

Kórházi szociális munka

A szolgáltatás célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anyának és gyermekének segítése, a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése, majd a szükséges intézkedések megtétele, valamint a pszichiátriai és a rehabilitációt végző kórházi osztályokkal való együttműködés.

Az intézmény a Markusovszky Egyetemi Oktatókórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja a szolgáltatást.

A család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkát ellátó esetmenedzserének feladata a tanácsadás, információszolgáltatás és a konzultáció biztosítása minden érintett fél számára.

2022-ben, csakúgy, mint a megelőző évben, a család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkával foglalkozó esetmenedzsere a kórház szociális munkatársaival közösen dolgozott azon, hogy a problémával érintett családok helyzete rendeződjön.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a kórházi szociális munkát végző esetmenedzser által biztosított információnyújtás, tanácsadás segíti az egészségügyi személyzet munkáját azzal, hogy támpontot nyújt a betegek nem egészségügyi jellegű problémáinak megoldásában, az elhanyagolás és a veszélyeztetettség megszüntetésében.

A kórházi szociális munka 2022-ben 15 főt (2021-ben 6 főt) érintett.

Kapcsolatügyelet

A speciális szolgáltatás célja és feladata a válást követően megromlott, vagy egyáltalán nem működő szülő-gyermek kapcsolattartás rendezése, megállapodás kialakításának segítése, láthatás megszervezése, a kapcsolattartáshoz semleges helyszín biztosítása.

A célcsoport jelentős részét azok a szülők képezik, akik már külön élnek, és akut konfliktust jelent a különélő gyermekükkel történő kapcsolattartás. Esetenként még nincs hatósági döntés a kapcsolattartásról, vagy ha van, az nem annak megfelelően működik. A mediáció módszerével nyugodt körülmények között az igénybe vevőket segíteni tudják a szakemberek a kapcsolattartás szabályainak közös kialakításában.

A Kapcsolatügyelettel 2022-ben 53 család és 81 gyermek állt kapcsolatban (2021-ben 56 család és 81 gyermek). A megelőző évhez képest a számadatok minimális csökkenést mutatnak az igénybevétel tekintetében.

Az év során 2 olyan család volt, akik információt, időpontot kértek a mediátoroktól, de végül esetükben személyes találkozásra már nem került sor.

2022-ben 29 család jelentkezett új esetként a szolgáltatásban, amely 41 gyermeket érintett (2021-ben 23 család, 31 gyermek). Az új esetek tekintetében, a családszámban és gyermekszámban kismértékű növekedés tapasztalható a 2021-es évhez képest.

Az év során 18 családnál került sor 21 mediációs ülésre, amelyből 7 esetben végül nem került sor megállapodás megkötésére.

Az új esetekből 8 családnál nem történt meg a másik szülővel az első interjú, ezért a mediációs folyamat megszakadt.

Az év során befejezett mediáció 6 család esetében történt.

A szolgáltatást igénybe vevő 53 családból:

- 20 család önállóan,
- 9 család a Gyámhatóság,
- 13 család a Bíróság,
- 11 család a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ közreműködésével kereste meg az intézményt.

A Szombathelyi Járás területéről 7 család (12 gyermek) fordult a Kapcsolatügyelethez.

A Gyámhatóság által szabályozott kapcsolattartásból 1 család esetében (2 gyermek) magasabb szintre lépett a kapcsolattartás, ami azt jelenti, hogy a felügyelt kapcsolattartást a mediátorok javaslatára a hatóság segített láthatásra változtatta.

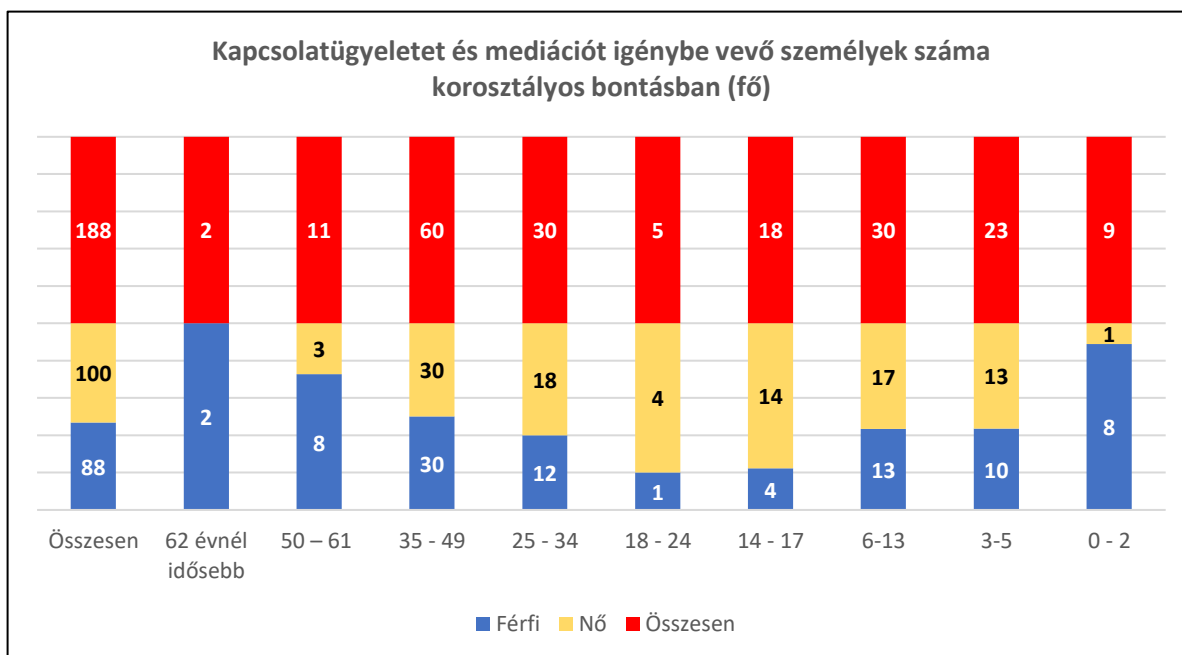
1 család esetében (1 gyermek) a láthatást az édesapa mondta fel.

A Bíróság által szabályozott kapcsolattartásból:

- 1 családnál a láthatás a gyermek nagykorúságával megszűnt,
- 1 család esetében mediációs eljárás keretében sikerült a szülői láthatást az intézményen kívül lebonyolítani, emiatt a család már nem szorul a mediátorok segítségére,
- 1 család esetében a szülői megállapodás elkészült, de a szülők nem jelentek meg az intézményben a láthatás időpontjában,
- 3 család esetében a bíróság által szabályozott láthatás nem valósult meg, mivel az egyik szülő nem vette fel a kapcsolatot a mediátorokkal.

A kapcsolattartás segítését 23 család (34 gyermek) 225 alkalommal - hatóság (Bíróság, Gyámhatóság) javaslatára - vette igénybe.

A 2022. évben a kapcsolatügyeletet és/vagy a mediációt összesen 188 fő vette igénybe, ennek korosztályos bontását mutatja az alábbi ábra és táblázat (4. ábra, 1. táblázat)

4. ábra

Kapcsolatügyeletet és mediációt igénybe vevő személyek száma korosztályos bontásban (fő)										
	0 - 2	3-5	6-13	14 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 49	50 – 61	62 évnél idősebb	Össz.
Férfi	8	10	13	4	1	12	30	8	2	88
Nő	1	13	17	14	4	18	30	3	0	100
Össz.	9	23	30	18	5	30	60	11	2	188

1. táblázat

2022-ben 66 munkanapon (kedd és csütörtök), valamint, 44 alkalommal szombaton fogadott családokat az ügyelet, melynek havonkénti alakulását mutatja az alábbi táblázat. (2. táblázat)

Hónap	Kedd - Csütörtök			Szombat		
	alkalom	család-szám	gyerek-szám	alkalom	család-szám	gyerek-szám
Január	6	8	10	3	10	16
Február	6	8	10	4	14	26
Március	7	8	9	4	14	23
Április	1	2	4	4	12	19
Május	3	2	4	4	15	24
Június	4	5	9	4	12	21
Július	2	2	2	5	16	26
Augusztus	5	12	19	1	5	7
Szeptember	9	19	25	4	15	30
Október	8	20	34	5	18	30
November	7	15	27	3	15	24
December	8	18	29	3	16	28
Összesen	66	119	182	44	162	274

2. táblázat

A szülői kapcsolattartás fejlődését semleges helyszínnel 2 családnál 9 alkalommal, az átadás/átvétel megszervezésével 1 családnál 3 alkalommal segítették a szakemberek.

A nagyszülői és egyéb hozzátartozói kapcsolattartásra 3 családnál 25 alkalommal került sor.

Hatóság által elrendelt felügyelt kapcsolattartás 62 alkalommal zajlott.

Az év során 8 család esetében készült „Kapcsolatügyi tapasztalatok” című összefoglaló, összesen 9 alkalommal, amelyekkel a bíróság, gyámhatóság munkáját segítették a mediátorok.

A Kapcsolatügyelet munkatársai havi rendszerességgel tartottak esetmegbeszélést és az év során hat alkalommal szupervízióon vettek részt.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy egyre gyakrabban jelennek meg a Kapcsolatügyeleten és/vagy a mediációban olyan családok, ahol a szülők, ill. a szülők-nagyszülők között mély családi konfliktus van a háttérben. Emiatt a hatóság által az ügyeletre szabályozott esetek kigondozása is nagyobb nehézségekbe ütközik.

A másik csoportba azok a családok tartoznak, ahol a bíróság korábban a Kapcsolatügyelet igénybevétele nélkül szabályozta a külön élő szülő kapcsolattartását gyermekével/gyermekével, de a kapcsolattartásra jogosult szülőnél valamilyen veszélyeztető helyzet vagy hatás alakult ki, ill. érte a gyermeket, és ennek következményeként a gondozó szülő kérte a látogató szülő kapcsolattartásának megvonását, vagy korlátozását.

Ezekben az esetekben a történetek feltárására irányuló vizsgálatok (rendőrségi, pszichológiai) hosszadalmasak, és bár a korlátozás fél, maximum egy évre szól azonban a kapcsolatügyi munkatársak/mediátorok tapasztalata szerint egy évet meghaladóan is jelen vannak az ügyeleten a családok.

A hosszú éveken át Kapcsolatügyeleten történő találkozás nem erősíti, hanem gyengíti a gyermek és szülő, gyermek és nagyszülő kapcsolatát.

A fokozatosság elvét figyelembe véve fontos lenne, hogy 1 maximum 2 év alatt kigondozhatóak legyenek a Kapcsolatügyi szolgáltatásból az adott családok. Ez hosszú távon segítené a családok helyzetének rendeződését.

A mély konfliktusok, ellentétek, egymás iránt érzett sérelmek feloldása érdekében több esetben segítséget nyújthatna a felek terápiás, pszichológus szakember általi kísérése.

A tapasztalatok szerint Kapcsolatügyeletről való kilépéshez nagyban hozzájárulna, ha az ellentétben álló szülőpárok külön-külön segítséget kérnének sérelmeik feloldása érdekében. A szülőknek lehetősége van természetesen a munkatársakkal, mediátorokkal is kommunikálni, tanácsot kérni, azonban ezen szakembereknek nincs kompetenciája a súlyos lelki problémák megoldásának kíséréseben. Mindezek alapján a Kapcsolatügyi esetek kigondozását a szakemberek komplex, multidiszciplináris együttműködése eredményezné a legsikeresebben.

A szakmai tevékenység során a szakemberek tudásukkal, jelenlétükkel, kommunikációjukkal arra törekednek, hogy a megromlott szülő-gyermek, nagyszülő-unoka kapcsolat újra épülhessen és új alapokra helyezhetővé váljon.

A mediátorok és kapcsolatügyeleti munkatársak kötelessége, hogy pártatlanul, elfogulatlanul működjenek közre a munkájuk során. Kommunikációjukkal segíteniük kell a kapcsolattartás menetét, határozott fellépésükkel biztosítaniuk kell a résztvevők számára a biztonságos légkört.

Jellemző, hogy az ügyfelek többsége stigmatizáltnak érzi magát a kapcsolatügyeleten való részvétel miatt. Többük úgy érzi, hogy a szolgáltatás igénybevétele degradáló rá nézve. Elmondható, hogy a szakemberekkel való találkozást és az első néhány alkalmat követően megtapasztalják, valós segítséget jelenthet számukra a szolgáltatás.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

A szolgáltatás biztosítását az 1997. évi XXXI. törvény, valamint a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 2018. szeptember 1-jétől kötelező feladatként írja elő a család- és gyermekjóléti központok számára, az illetékességi területükhöz tartozó járás valamennyi köznevelési intézményében.

A szolgáltatás célja: a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjainak, a pedagógusoknak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek. Az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében.

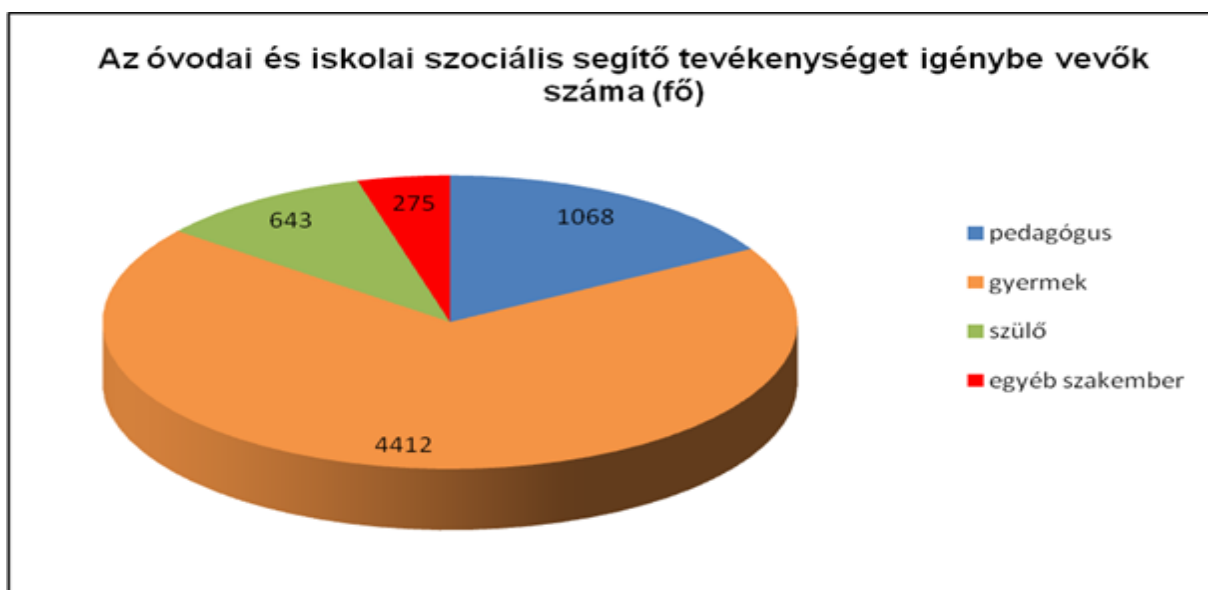
A gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység hozzájárul a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének elősegítéséhez.

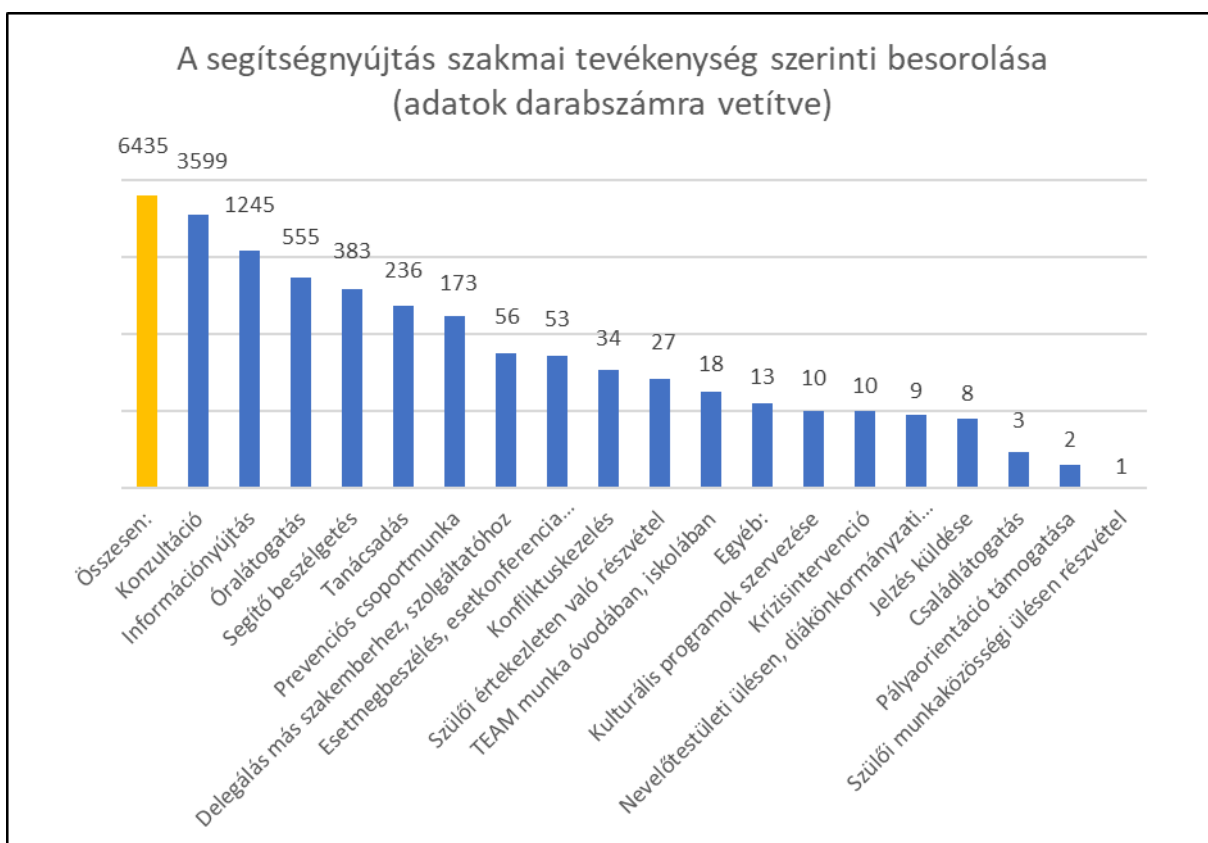
A család- és gyermekjóléti központ működési területén (szombathelyi járás) az együttműködési megállapodások alapján 105 intézményben, tagintézményben és telephelyen (66 Szombathelyen, 39 a járási településeken található) biztosítják a szociális segítőket az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet.

Az intézmények közül 47 óvoda, 51 iskola (17 középiskola, 31 általános iskola, 3 pedig általános és középiskola) és 7 pedig kollégium volt.

A 2022-es év során az óvodai és iskolai szociális segítést 1068 pedagógus, 275 egyéb szakember (pl. védőnő), 643 szülő és 4412 gyermek vette igénybe (5. ábra).

5. ábra

6. ábra

A szakmai tevékenység során:

- 3599 alkalommal konzultációt,
- 1245 alkalommal információnyújtást,
- 555 alkalommal óralátogatást,

- 383 alkalommal segítő beszélgetést,
- 236 alkalommal tanácsadást

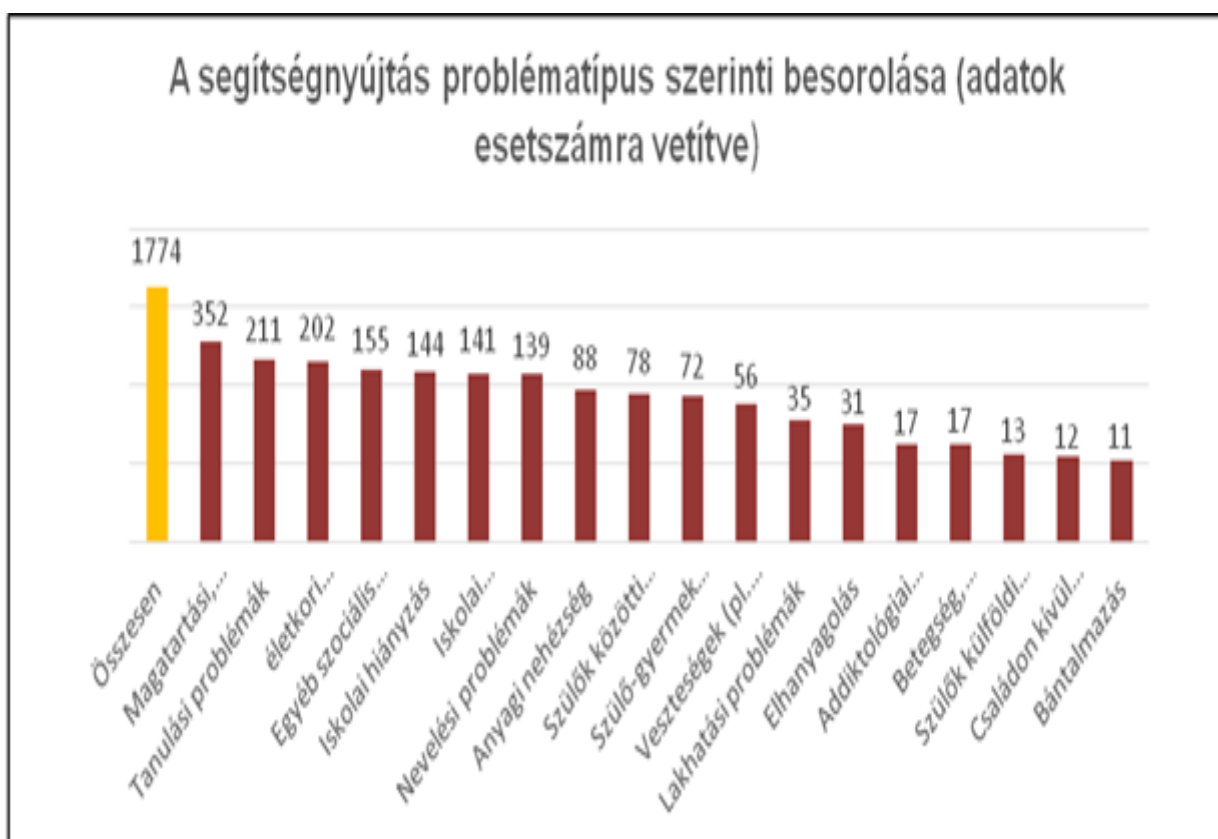
végeztek a szakemberek.

Az óvodai és iskolai szociális segítők 173 alkalommal biztosítottak a köznevelési intézmény igényei szerint csoportfoglalkozást, 53 alkalommal esetmegbeszélésen vagy esetkonferencián vettek részt, valamint 27 alkalommal szülői értekezleten. (6. ábra)

A feladatellátás során a szociális segítők különböző problémák megoldásában nyújtottak segítséget a hozzájuk forduló szakembereknek, szülőknek, gyerekeknek.

A leggyakrabban tapasztalt problémák:

- magatartászavar - beilleszkedési probléma (352 esetben),
- tanulási probléma (211 esetben),
- életkori változásból adódó lelki nehézségek (202 esetben),
- iskolai hiányzások (202 esetben),
- iskolán belüli konfliktushelyzetek (141 esetben),
- magatartási probléma (139 esetben). (7. ábra)

7. ábra

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az érintettek életében a problémák komplexen jelennek meg. A megoldásban fontos szerepe van a szűkebb és tágabb családnak, valamint a mesterséges támogató rendszernek is.

Az iskolai szociális segítők a hatékony és eredményes segítségnyújtás érdekében felvették a kapcsolatot az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal, szükség esetén továbbirányítás történt az illetékes szakemberekhez pl.: a család- és gyermekjóléti szolgálatához, pszichológushoz, terapeutához.

A szakmai munka során az óvodai és iskolai szociális segítők együttműködtek: a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereivel; pszichológusaival; családterapeutájával; jogászával; mediátorával; a járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel; a köznevelési intézmények vezetőivel, pedagógusaival, ifjúságvédelmi felelőseivel; iskolapszichológusokkal, iskolai védőnőkkel.

Szükség szerint konzultáltak a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, védőnőkkel, fogyatékosügyi tanácsadókkal, az Áldozatsegítő Központ szakembereivel, gyámhivatali, önkormányzati, kormányhivatali ügyintézőkkel és egyéb szolgáltatókkal, szakemberekkel. Ezen kívül a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a család- és gyermekjóléti központ szakemberei által összehívott esetkonferenciákon is rendszeresen részt vettek.

A szociális segítők által végzett prevenciós csoportfoglalkozások:

Közösségszervezés, osztályközösség építése, csapatépítés:

A csoportfoglalkozások segítenek a csapatszellem kialakításában, fejlesztik a kooperációt, a kommunikációt és az önismeretet.

Elsősorban interaktív, személyes élményeken alapuló kommunikációs, szituációs játékok, beszélgetések, csoportos problémamegoldó feladatok képezték a foglalkozásokat.

Ennek eredményeképpen a tanulók személyes kapcsolatai fejlődtek, a kommunikáció hatékonysága nőtt.

Az érintett osztály közössége sikerélményekkel gazdagodott, mely fejlesztette az empátiás készségüket, valamint az együttműködésük színvonalát.

A foglalkozások alkalmat biztosítottak arra, hogy a tanulók közelebbi kapcsolatot alakítsanak ki egymással és olyan tulajdonságaikat is megismerjék, amelyekkel a tanítási idő alatt még nem találkoztak.

Az alábbi intézményekben folytak csapatépítő tréningek:

1. Oladi Általános Iskola,
2. Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola,
3. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,

4. Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
5. Szombathelyi Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
6. Vas Megyei Szakképzési Centrum Oladi Technikum,
7. Szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium,
8. Kisalföldi ASzC Szombathelyi Élelmiszeripari és Földmérési Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium,
9. Kisalföldi ASzC Vépi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium,
10. PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola,
11. Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium,
12. VMSZC Savaria Technikum és Kollégium,
13. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium,
14. Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
15. Nyitra Utcai Általános Iskola,
16. Rumi Rajki István Általános Iskola,
17. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
18. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium (az iskolában és a kollégiumban egyaránt volt foglalkozás külön-külön),
19. Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégium.

A foglalkozásokon tapasztaltakkal kapcsolatban a tanulók és a pedagógusok részéről egyaránt pozitív visszajelzések érkeztek.

Az internet veszélyei:

A csoportfoglalkozás célja az iskolában, valamint a közösségi hálón keresztül történő bántalmazás felismerése, megelőzése és kezelése volt.

A foglalkozások helyszínei:

1. PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola,
2. Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium,
3. Gotthard Jenő Általános Iskola,
4. Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
5. Nyitra Utcai Általános Iskola,
6. Rumi Rajki István Általános Iskola,
7. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
8. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium.

Az általános és középiskolások életében a legjellemzőbb az internetes zaklatás. Fontos, hogy a tanulók maguk és a társaik védelme érdekében tudjanak segítséget kérni.

Sok esetben ezek a történések a felszín alatt maradnak, melyek súlyos mentális betegségeket okozhatnak.

Az érintett személyeket, amennyiben szükséges meg kell tanítani a segítségnyújtás kérésének módjaira, akár csoportfoglalkozás keretében is. A foglalkozások módszere interaktív előadás, film nézése és feldolgozása volt.

Több tanuló a foglalkozásokon keresztül ismerte fel, hogy már részese volt internetes zaklatásnak és iskolai bántalmazásnak.

Iskolai bántalmazás:

A csoportfoglalkozás célja a jelenség felismerése, következményei és annak kezelése.

A foglalkozások helyszínei:

1. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
2. Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
3. Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
4. Nyitra Utcai Általános Iskola,
5. Rumi Rajki István Általános Iskola,
6. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
7. Szombathelyi Neumann János Általános Iskola.

A foglalkozások során a tanulókkal tisztázásra került a bullying jelenség, valamint a vele járó következmények veszélyeinek felismerése, kezelése.

A bántalmazó és a bántalmazott személyek szerepén kívül fontos, hogy a közösség felismerje a szemlélők szerepét és reakcióit.

Az iskolai szociális segítők a foglalkozások során ebben is segítséget nyújtottak. A tanulók játékos feladatokon keresztül megismerték a bántalmazással kapcsolatos alapfogalmakat, azok típusait, jelenségeit. Segítséget kaptak az adott élethelyzet felismerésére, annak megelőzésére és kezelésére.

Érzékenyítő foglalkozás a fogyatékkal élő személyek mindennapjainak megismerésére:

A csoportfoglalkozás célja: saját élmény és tapasztalatszerzés annak érdekében, hogy a fiatalok minél jobban megismerjék és elfogadják a környezetükben élő akadályokkal küzdő embereket.

A csoportfoglalkozások a fogyatékosügyei tanácsadóval közösen történtek.

Az ismeretek hiteles átadása érdekében a foglalkozásokon részt vettek a fogyatékkal élő személyeket segítő civil szervezet érintett tagjai is (Vakok és Gyengénlátók Egyesülete).

Ezt az új kezdeményezést a gyerekek és a pedagógusok is nagy örömmel és aktivitással fogadták. A nagy érdeklődésnek köszönhetően a foglalkozások a következő évben is folytatódnak. Cél, hogy minél több intézménybe, minél több gyermekhez eljusson ez a program.

A foglalkozások helyszínei:

1. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium,
2. Balogunyomi Rozmaring Óvoda,
3. Weöres Sándor Óvoda,
4. Szombathelyi Aréna Óvoda,
5. Szűrcsapó Óvoda,
6. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium.

Szociometria felmérés:

Egy intézményben (VMSZC Savaria Technikum és Kollégium 9. osztály) került sor az osztályközösség, a kapcsolati háló feltérképezésére szolgáló felmérés elkészítésére. A cél az volt, hogy feltárássra kerüljenek a közösségen belül kialakult társas kapcsolatok, a tanulók helye és szerepe az osztályközösségen belül.

Nyári napközis tábor:

A 2021/2022-es tanév nyári szünetében az óvodai és iskolai szociális segítők Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szombathelyi Tankerületi Központ együttműködésében szervezett és megvalósult napközis táborban vettek részt, heti váltásban, összesen 9 héten keresztül.

A szakemberek biztosították a gyermekek napközbeni felügyeletét, az étkeztetésben segítettek, játékos foglalkozásokat szerveztek, és a külső helyszíneken megvalósuló programok lebonyolításában nyújtottak segítséget.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a szociálpolitikáért felelős miniszter kijelölése alapján 2022. január 1-jétől működteti a fogyatékoságügyi tanácsadást.

A szolgáltatás célja és feladata a közvetlen ügyintézésen és tanácsadáson túl a Vas megye közigazgatási területén fogyatékkal élő személyek és családtagjaik, valamint az őket ellátó állami, önkormányzati és civil szervezetek együttműködésének erősítése, egy innovatív, fejlődőképes, és a fogyatékkal élők valós igényeihez igazodó hálózat kiépítése és működtetése érdekében.

A család- és gyermekjóléti központ Vas megye területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosított a fogyatékosügyei tanácsadói szolgáltatás keretében.

A szakmai tevékenységet fogyatékosügyei tanácsadók végezték, kezdetben 2 fő, majd személyi változások miatt 1 fő látta el a feladatot.

Munkavégzésük során részt vettek a fogyatékkal élő személyek által igényelhető ellátások intézésének folyamatában, szükség esetén tovább delegálták az ügyfelet egyéb segítő szervezetekhez, hivatalos szervekhez. Folyamatos kapcsolatot tartottak fenn szociális intézményekkel, települési önkormányzatokkal és civil szervezetekkel.

A tanácsadás személyesen - heti egy alkalommal ügyfélfogadás keretében, - telefonon és elektronikus úton is elérhető volt.

A tavalyi évben 11 fő vett részt személyes találkozón a megyeszékhelyről, valamint a kőszegi, sárvári, celldömölki, körmendi járásból.

Az igénybe vevők számára tanácsadás, információnyújtás történt ellátásokkal, munkalehetőségekkel, nappali ellátás elérhetőségével kapcsolatban. (3. táblázat)

Szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)			
Szombathely	4	lezárt	delegált 3
Nagysimonyi	1	lezárt	
Csepreg	3	lezárt	delegált 1
Hegyfalu	1	lezárt	
Nemesrempehollós	2	lezárt	
Összesen:	11		delegált 4

3. táblázat

A szakmai munkavégzés során a tanácsadók feltárták az egyént és a családot érintő problémákat és hozzárendelték ezekhez a megoldási alternatívákat.

A kompetenciahatárokat figyelembe véve szükség esetén az ügyfelet tovább delegálták a megfelelő intézménybe.

Mind a 11 ügyintézés az év folyamán lezárult, 4 fő delegálása történt meg más intézményhez.

1 fő esetében gyermekek veszélyeztetettsége miatt a tanácsadó jelzéssel élt az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

A tanácsadók - együttműködve a Vakok és Gyengénlátók Vas Megyei Egyesületével, valamint az intézmény óvodai és iskolai szociális segítőivel - elindították az érzékenyítő foglalkozások szervezését óvodás, ill. iskoláskorú gyermekek/fiatalok számára.

Az óvodákban a középső és nagycsoportos korosztálynak összevontan, az iskolákban osztály szinten zajlottak a foglalkozások.

Az életkori sajátosságokat figyelembe véve, valamennyi korosztály számára tematikus program keretén belül, interaktív módon adtak hiteles tájékoztatást a sérült, fogyatékkal élő emberek életéről, nehézségeiről. Ismertették az ebből eredő akadályokat leküzdő, kompenzáló technikákat, eszközöket. A program résztvevői játékos formában próbálhatták ki a különböző élethelyzeteket, saját élménnyel tapasztalhatták meg azokat a nehézségeket, amelyekkel minden nap szembesülnek a fogyatékkal élő személyek. A foglalkozások során megismerhették a társadalmi felelősségvállalás alapjait, a segítségnyújtás technikáit.

A program alkalmanként kb. 2 óra időtartamban, két helyszínen került lebonyolításra. Az egyik helyszín a segítő kutyás bemutató helyszínéül szolgált, mely mind a gyermekek, mind a felnőttek kedvence volt. Itt megtanulhatták, hogy mikor lehet és mikor tilos simogatni a segítő kutyákat, megismerhették, hogyan történik és mennyi ideig tart a kiképzésük.

Kipróbálhatták a fehér bot használatát, természetesen mindezt bekötött szemmel.

A másik helyszínen csoportbontásban játékos foglalkozások zajlottak. Játshattak csörgőlabdával, ami a vak emberek egyik kedvenc elfoglaltsága. Az idősebb korosztály szimulációs szemüvegeken keresztül megtapasztalhatta a különböző szembetegségekkel járó látáscsökkenés mértékét. A Braille író használatát is megismerhették, mindenki kapott egy Braille írásos névjegykártyát.

Ez a kezdeményezés nagy sikert aratott mind a gyermekek, mind a pedagógusok körében. Az eddigi pozitív visszajelzések alapján igény van a foglalkozásokra, több intézmény szeretné folyamatosan beépíteni az éves programjába.

A család-és gyermekjóléti központ működési területén 8 (szombathelyi, ill. néhány kistérségi) köznevelési intézményben zajlott érzékenyítő foglalkozás. Ebből 5 óvoda, 2 általános iskola és 1 középiskola volt, a programokon összesen 666 fő vett részt. (4. táblázat)

Érzékenyítő foglalkozáson résztvevők		
	Csoport száma	Fő
Óvoda	24	511
Általános iskola	4	105
Középiskola	1	50
Összesen:	29	666

4. táblázat

Az érintettek számára nagyon fontos, hogy a szükségleteiknek megfelelő ellátások és szolgáltatások eléréséhez nélkülözhetetlen információk, ismeretek hozzáférhetőek legyenek, ezek megszerzése érdekében a tanácsadók 2022-ben folyamatosan keresték fel a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban álló állami, egyházi és önkormányzati intézményeket, valamint a civil szervezeteket.

Összesen 11 intézménnyel sikerült a kapcsolatfelvétel:

- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Vas Megyei Szervezete,
- Vakok és Gyengénlátók Vas Megyei Egyesülete,
- Mozgássérültek Vas Megyei Egyesülete,
- Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft.,
- Aranyhíd EGYMI,
- ÉFOÉSZ Vas Megyei Szervezete,
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Hársfa-ház,
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás,
- FÉHE Nonprofit Kft.,
- Szombathelyi Áldozatsegítő Központ,
- Erdőszéli Lélelfarm.

A fogyatékosügy tanácsadók – ismereteik bővítése céljából - rendszeresen részt vettek különböző szakmai rendezvényeken, programokon.

Szociális diagnózis készítése

A szociális diagnózis készítés szükségességének eseteit az 1993. évi III. törvény 64/A. § 1-3. bekezdése foglalja magában.

Ennek alapján a család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít:

- a) a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,
- b) a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az nem speciális szolgáltatást kíván igénybe venni, illetve, ha nem gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés által érintett gyermeke van.

A diagnózis felvételét a Sztv-ben meghatározott jelzőrendszeri tagok is kezdeményezhetik.

A szociális diagnózis készítésének feltétele, hogy az elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájáruljon.

A szociális diagnózis az egyén/család szociális helyzetének átfogó vizsgálata, mely kiterjed az egyén, valamint családja családi kapcsolataira, lakhatási körülményeire, egészségi állapotára és esetleges fogyatékoságára, mindennapi életvitelére, az egyes képességek hiányából adódó nehézségeire, kommunikációjára, személyes kapcsolataira, munkaerő-piaci státuszára, a krízishelyzetek kezelésére vonatkozó képességére.

A szociális diagnózist készítő esetmenedzser feltérképezi, beazonosítja az érintett problémáit, szükségleteit és mellérendeli az ezek megoldására, kielégítésére alkalmas szolgáltatásokat. Ezzel egyidejűleg megvizsgálja azt is, hogy a feltérképezett szolgáltatások elérhetőek-e, és melyik intézményben, valamint azok igénybevételére jogosult-e az érintett. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket arra, hogy a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba vegyék.

A szociális diagnózist készítő esetmenedzser feladata továbbá a járás területén elérhető szociális szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátások, egészségügyi, munkaerő-piaci, karitatív és egyéb szolgáltatások feltérképezése és a rájuk vonatkozó információk aktualizálása.

2022-ben összesen 39 (2021-ben 113) felkérés érkezett a szombathelyi család- és gyermekjóléti szolgálatoktól.

A járásban működő többi (Vép, Ják, Táplánszentkereszt, Bük, Gencsapáti) család- és gyermekjóléti szolgálattól és más jelzőrendszeri tagtól felkérés nem érkezett.

A tavalyi évben 23 (2021-ben 48) diagnózis készült el, amely 30 főt (2021-ben 76 főt) érintett.

A leggyakrabban kiejánlott a család- és gyermekjóléti szolgáltatás volt, a nem szociális szolgáltatások közül pedig a pénzbeli vagy természetbeni ellátás és az egészségügyi szolgáltatás (házi orvosi, szakorvosi ellátás).

Tapasztalatok szerint a felkérésben érintett ügyfelek szinte minden esetben hozzájárultak a diagnózis elkészítéséhez, a család- és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés részének tekintették.

A felvétel megvalósulását jelentős mértékben segítette, hogy az esetmenedzser rugalmasan tudott alkalmazkodni az ügyfelek időbeosztásához, elfoglaltságaihoz és az ügyfélnek megfelelő helyszínhez.

Az év folyamán 2 (2021-ben 2) esetben hiúsult meg diagnózis felvétel azon ügyfelek részéről, akik önmaguktól is mindent megtesznek a felmerült probléma megoldása érdekében (általában a gyermekük intézményi magatartásával volt kapcsolatos a jelzés), felkutatják a lehetőségeket és együttműködnek a szükséges szakemberekkel. Ők ezért feleslegesnek érezték a családsegítőn kívül egy újabb személy megjelenését.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

Célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A problémamegoldáshoz igazítva a természetes és mesterséges erőforrások mobilizálása, az esetkezelésről, illetve a hívásokról nyilvántartások vezetése.

A szolgáltatás elérésének megkönnyítése érdekében ingyenesen hívható, zöld számot biztosít az intézmény.

Erre a számra 2022-ben 21 hívás (2021-ben 12 hívás) érkezett. Kilenc esetben a Családok Átmeneti Otthonában elérhető férőhely után érdeklődtek, öt esetben az Otthon lakói ezen a számon jelezték, hogy később érkeznek be az otthonba. Egy esetben az otthon kamerafelvételével kapcsolatban érdeklődtek, egy telefonhívás a Kék vonal segélyhívótól érkezett egy gyermekkel kapcsolatban, egy telefonáló személyes problémájában kért segítséget, négy hívás pedig téves volt.

Krízishelyzet, azonnali beavatkozás szükségességének jelzésére nem vették igénybe a készenléti telefonszámot.

Gyermekek átmeneti gondozása:

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona az intézményen belül, mint önálló szakmai egység működik, önálló telephelyen, 40 férőhely kialakításával.

A folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézményben az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll – legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell. Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig. Az otthon befogadja a krízishelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat is, és a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

A családok átmeneti otthona szolgáltatásainak igénybevétele maximum 12 hónap, amely indokolt esetben 6 hónappal, illetve a tanév végéig meghosszabbítható.

Az otthonban folyó gondozás célja

- az ellátásra szoruló családok lakhatásának biztosítása,
- segítségnyújtás a család otthontalanságának megszüntetéséhez,
- segítség krízishelyzet kezeléséhez, a jövő tervezéséhez,
- a társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése,
- az otthonban töltött idő alatt a gyermeki jogok minél teljesebb érvényesülése.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló száma: 44 fő

Tárgyévben felvettek száma: 44 fő

Tárgyévben ellátottak száma:	88 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	59 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	29 fő

A 2022-es évben 30 kérelem érkezett az átmeneti otthonba, ebből 15 család/43 fő/20 gyermek felvételére került sor, ezen túl 1, már bentlakó családnál született gyermek. Az új felvételek száma összesen 44 fő, ebből 21 fő gyermek.

A 2022-es évben az átmeneti otthonba két éven belül ismételtén bekerülő család egy volt.

A kérelmezők számában – az elmúlt évhez képest – komoly emelkedés volt tapasztalható, annak ellenére, hogy az átmeneti otthonnak helyet adó épület és annak környezete rendkívül elhanyagolt, leromlott állapotú. A bérlakásokban élők közti – általában médiavisszhangot is keltő – konfliktusok negatív megítélés alá helyezik az átmeneti otthont és az intézményt is. Emiatt több esetben előfordult, hogy a lakhatási problémákkal küzdő családok csak a legvégső esetben nyújtották be elhelyezés iránt kérelmüket, illetve, hogy férőhely üresedés esetén sem éltek a beköltözés lehetőségével.

Mindezeken túl az átmeneti otthonban az elmúlt évben több lakrész is beázott, így azok hosszabb-rövidebb ideig lakhatásra alkalmatlanokká váltak.

2022 májusa óta két lakrész egyáltalán nem használható, mivel a beázás miatt megkezdett javítási munkálatok nem fejeződtek be. Ez az oka annak, hogy a kérelmezők magas száma ellenére az ellátotti létszám folyamatosan csökkent az év során.

Az otthonba érkező kérelmek esetében az elmúlt évek tapasztalataihoz hasonlóan körültekintően kellett megvizsgálni, mely családok problémájára jelent valóban megoldást az átmenti otthon által nyújtott szolgáltatás, illetve mennyi a realitása a családok majdani kiléptetésének.

A családok átmeneti otthonába a családok jellemzően jelentkezés alapján kerültek be, ez 9 családot/26 főt jelentett, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 6 család/17 fő kérte felvételét.

A 2022-es évben a 15 beköltöző család közül:

- 5 család albérletből érkezett,
- 1 család volt bérlő vagy bérlő családtagja,
- 7 család szívességi lakáshasználó volt,
- 1 család utógondozói otthonból,
- 1 család pedig a hajléktalan ellátásból érkezett.

Az albérletből költöző családok a felvételi kérelem indokaként a magánszemélytől történő lakásbérlés költségei fedezésének nehézségét, valamint a lakások tulajdonos általi használatbavételi tervét jelölték meg.

Az otthonban történő gondozást megelőzően rokonoknál élő családok a felvételi kérelmekben indokként a több generációs együttélésekből származó konfliktusokat, valamint az élettér szűkösségét jelölték meg.

A kiköltözők száma az előző évhez képest komolyabb emelkedést mutatott. Összesen 18 család költözött ki, ez 59 fő/25 gyermeket jelent, ebből egy gyermek ideiglenes hatályú elhelyezés alá került, egy felnőtt pedig kérte ellátása megszüntetését.

A családok átlagban 12 hónapot töltöttek az átmeneti otthonban.

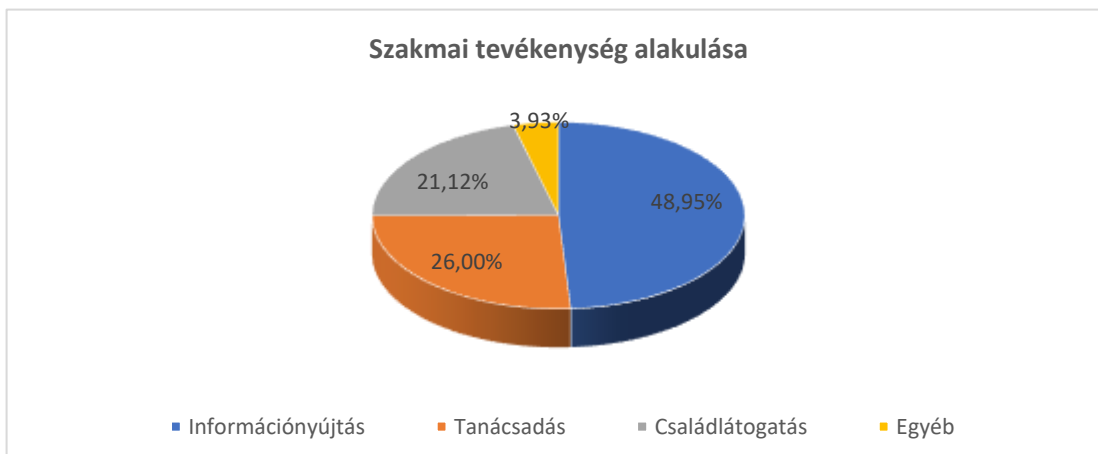
A kiköltöző családok közül:

- 6 család krízislakást kapott,
- 1 család átmeneti szállást kapott,
- 3 család albérletbe költözött,
- 8 család rokonokhoz költözött.

A 2022-es évben az eddigiekhez képest kiemelkedően magas volt az otthon házirendjének megsértése miatti jogviszony megszüntetés, ez 5 családot/10 főt jelentett, melyből 4 fő gyermek is érintett volt. Jellemzően az élettárs bántalmazása, illetve idegen személy éjszakára való befogadása volt a kizárások fő oka. Az esetek többségében a férfilakó kizárása után az élettárs és vele a gyermek is kiköltözött, ez összesen 15 főt érintett.

Az átmeneti otthonban az elmúlt évben a kihasználtság 83,78%-os volt. Ez az előző évekhez képest komoly csökkenést mutat, melynek fő indoka a lakrészek javítási munkáinak elhúzódása.

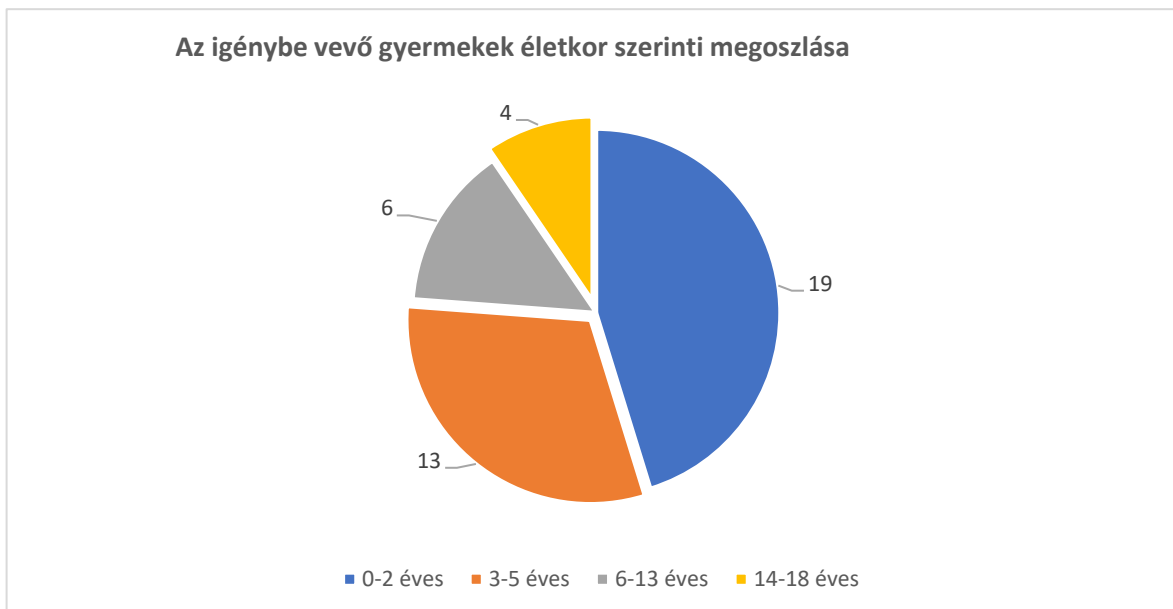
Az év során a havi kihasználtság nagyon széles skálán mozgott, a százalékos ingadozás 67,5%-108,54% közötti volt.

2022-ben az elmúlt évekhez hasonlóan legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- információnyújtás 48,95%-ban (1152 esetben)
- tanácsadás 26%-ban (612 esetben),
- családlátogatás 21,12%-ban (497 esetben).

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés, az esetmegbeszélés, az egyéni és családi gondozási-nevelési terv megbeszélése, illetve korrepetálás szervezése kisebb esetszámokban jelentkezett.

Az otthonban ellátott gyermekek nemek szerinti megoszlása tekintetében bekerüléskor minimális eltérés volt a fiúk és a lányok között (20 fő fiú, 22 fő lány).

A gyermekek életkora vonatkozásában elmondható, hogy az előző évhez hasonlóan a legnagyobb arányban a 0-2 évesek éltek az otthonban, ez 45,24%-ot, 19 főt jelentett. A 3-5 évesek ennél

alacsonyabb arányban 13 fővel (30,95%), a 6-13 éves korosztály 6 fővel (14,28%) a 14-18 évesek 4 fővel (9,52%) képviseltették magukat a korcsoportos bontásban.

A szakmai munkavégzés során az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is kiemelt feladatként szerepelt annak hangsúlyozása, hogy az otthon lakói megtanulják annak fontosságát, hogy az igénybe vett szolgáltatás ellenértékét a meghatározott időben meg kell téríteniük. Felismerjék, hogy kiadásaik tervezésénél prioritást kell élveznie a lakhatásért fizetendő személyi térítési díj kiegyenlítésének. A következetes munka eredményeképpen – az elmúlt évekhez hasonlóan – jó volt a lakók fizetési morálja, késedelmes fizetés elenyésző számban mutatkozott.

Az átmeneti otthonban a családgondozás során a munkatársak részéről intenzív szociális munka folyt a hatékony együttműködés és a problémák megoldása érdekében. A család- és gyermekjóléti szolgálattal, illetve központtal közösen elkészített egyéni gondozási tervek során a lakókkal együtt kerültek megfogalmazásra az átmeneti gondozás igénybevételéhez vezető okok, a megoldáshoz vezető utak, illetve a célok eléréshez szükséges feladatok, tennivalók, valamint az intézmény által biztosított segítségnyújtási formák.

A munkatársak aktív segítséget nyújtottak a szülőknek a gyermekekkel kapcsolatos napi gondozási, nevelési teendők ellátásában.

A munkaviszonnyal nem rendelkező új lakóknál 2022-ben is kiemelt helyen szerepelt a munkaerőpiacon való elhelyezkedés.

Az átmeneti otthon munkatársai önéletrajz elkészítésével és telefonálási lehetőségek biztosításával segítették a lakókat. 2022-ben az átmeneti gondozás ideje alatt 9 főnek sikerült munkaviszonyt létesítenie, illetve magasabb jövedelmet biztosító munkahelyre váltania.

A családgondozók kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy a bizonytalan alkalmi munkavállalás helyett a lakók bejelentett munkaviszonyt létesítsenek.

Az átmeneti otthonban minden családdal előtakarékosági megállapodás került megkötésre, figyelembe véve a lakók tényleges bevételeit, a család terhelhetőségét. A lakók által vállalt előtakarékosági összegek: 5-50 ezer forint között mozogtak. Több család esetében a benntartózkodás ideje alatt sikerült emelni az előtakarékoság összegét, illetve két lakó rendkívüli befizetéssel is emelte a megtakarítását. A havi rendszerességgel befizetett összeg azt a célt szolgálja, hogy a család rendelkezzen megtakarítással, mikor az otthont el kell hagynia. A személyi térítési díjak fizetéséhez hasonlóan az előtakarékosági összeg befizetései is rendben történtek. Az átmeneti otthonban lakók számára biztosított komplex segítségnyújtás érdekében az otthon munkatársai jó szakmai kapcsolatot ápoltak a szociális és egészségügyi ellátórendszer intézményeivel, így a család- és gyermekjóléti központtal és szolgálattal, a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársaival, a házi gyermekorvosokkal, illetve a területileg illetékes védőnővel, a

Polgármesteri Hivatal Lakás és Szociális Irodájának és a Szombathelyi Járási Hivatal Járási Gyámhivatalának ügyintézőivel, valamint a városban működő karitatív szervezetekkel.

Az otthonban élő várandós édesanyák és gyermekek egészséges fejlődése, táplálkozása érdekében a területileg illetékes védőnő heti, illetve kétheti rendszerességgel látogatott el az átmeneti otthonba. 4 családnál volt biztosított a különélő gyermekkel való rendszeres kapcsolattartás.

Az előző évekhez képest még nagyobb nehézséget okozott az ellátottak átmeneti gondozását követő lakhatásának megoldása, mivel a lakásrendelet alapján meghatározott felújított, komfortos, vagy összkomfortos lakásra pályázóknak, valamint a velük együttköltöző személyeknek az egy főre jutó havi jövedelme több esetben túl alacsony volt ahhoz, hogy önkormányzati bérlakást kapjanak.

Az átmeneti otthonban elhelyezett, gyermeküket egyedül nevelő anyák, illetve a kétszülős gyermekek/gyermeket nevelő családoknál az anyák általában inaktívak (GYES). Az aktív korú szülők alacsony iskolai végzettségük miatt többnyire csak egyszerűsített foglalkoztatással rendelkeznek, esetleg minimálbéresek, vagy azt csak néhány ezer forinttal meghaladó munkabért képesek realizálni. Emiatt az egy főre jutó jövedelem nem éri el az önkormányzat rendeletében előírt mértéket.

A bérlakások másik típusa, a felújításra szoruló bérlemények pedig a magas felújítási költségek miatt kiesnek a lehetséges megoldások közül. Az elmúlt évben a lakóknak nem volt lehetősége pályázatot benyújtani.

A város lakásrendeletében szereplő átmeneti szállás, illetve krízishelyzetre való hivatkozással történő bérlakás igénylés, mint lehetőség, az elmúlt évben is megoldást jelentett az intézményből költöző lakóknak. A legújabb elemként megjelenő közösségi bérlakás-rendszer a 2022-es évben nem teremtett lehetőséget a kiköltözés előtt álló családoknak.

Amelyik családnak nincsenek támaszt nyújtó rokoni kapcsolatai, az albérletbe költözés jelenthetne megoldást.

Az utóbbi évekhez hasonlóan kevés albérleti lehetőség volt Szombathelyen. A sajtóban és az internetes felületeken meghirdetett kiadó ingatlanok jelentős részénél a tulajdonos magas albérleti díjat (90-120 ezer Ft/hó felett) és két, esetenként háromhavi kauciót kért, ami szinte lehetetlenné teszi a lakások bérbevételét a lakók számára.

A következő akadályt az ingatlanbérletsben általában a gyermek/gyermek megléte jelenti. A lakást bérbe adók azon túl, hogy egy gyermekes család esetleg jobban elhasználja az ingatlant, még attól is tartanak, hogy ha a későbbiekben a család anyagi krízisbe kerül, nem tudják kiegyenlíteni a lakhatás költségeit, nehéz őket az ingatlan elhagyására kényszeríteni.

A lakásokat kiadni szándékozók részéről sajnos még számolni kell az előítéletességgel is, akár a lakók nem ritkán cigány származása, a gyermekeik száma, vagy akár jelenlegi lakhelyükkel (átmeneti otthon) kapcsolatban.

Mindezek ellenére a 2022-es évben 3 családnak is sikerült albérleti szerződést kötnie.

A Családok Átmeneti Otthona 2020. március 1-től az ideiglenes távortartás elrendelése esetei vonatkozásában az alábbi feladatokat kapta:

1. Munkaszüneti napokon, illetve a munkaszüneti napot megelőző munkanapon 12.00 órát követően az átmeneti otthon hivatalos email címére a rendőrségtől az ideiglenes távortartás ügyében érkezett levelek fogadása, majd telefonon történő kapcsolatfelvétel a bántalmazottal, illetve a bántalmazóval.
2. Sikertelen hívás esetén a telefonhívási kísérletekről képernyőfotó készítése.
3. Sikeres hívás esetén az erre rendszeresített nyomtatványok kitöltése, valamint a hívott felek tájékoztatása.
4. A munkaszüneti napot követő munkanapon az otthon vezetője a kitöltött nyomtatványokat továbbítja a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálathoz.

2022-ben ideiglenes távortartással kapcsolatos ügyintézésre nem került sor.

A 2022-es járványhelyzet enyhébb formában jelent meg a Családok Átmeneti Otthonában, látogatási és kijárási korlátozással már nem járt. Az otthon lakó- és közösségi tereiben, valamint a munkavállalók által használt helyiségekben rendszeres fertőtlenítésre, takarításra került sor.

A betegséggel küzdő gyermekek és felnőttek elkülönítésére az otthon munkatársai kiemelt figyelmet fordítottak.

2022-ben is több alkalommal - főként az év végi ünnepek alkalmával - kaptak az otthon lakói magánszemélyektől ruha-, játék-, karitatív szervezetektől pedig élelmiszer-, illetve sütemény adományokat.

A közösségi programok közül az Anyák napja és a Mikulás ünnepség került megszervezésre az otthonban.

Helyettes szülői szolgáltatás

2022-ben szolgáltatást igénybe vevő nem volt.

Az év folyamán a férőhelyek és a helyettes szülők száma nem változott, 9 engedélyezett férőhellyel, 6 fő helyettes szülővel rendelkezett az intézmény.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatások családsegítői és esetmenedzserei folyamatosan nagyon komoly nyomás alatt dolgoznak, az egyes esetek kapcsán az érintett felek gyakran ügyvédekkel

képviseltetve magukat vesznek részt az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, egyeztető megbeszéléseken, sőt gyakran fenyegetésekkel próbálják érdekeiket érvényesíteni.

Egyre több az extrém eset, mely próbára teszi a legfelkészültebb szakember problémamegoldó képességét is.

Folyamatosan nő a kapcsolattartási ügyelet esetszáma, különösen a hatóság által szabályozott eseteké.

Radikálisan emelkedik a szolgálatok látókörébe kerülő, súlyos konfliktusokkal terhelt családi kapcsolatok száma, melyek tünethordozója és elszenvedője a családban nevelkedő gyermek, aki ezzel egyidejűleg nagy eséllyel egy rossz családi minta követőjévé is válhat.

Sajnálatos módon az egyes hatósági döntések során még mindig előfordul, hogy a szülő érdekének érvényesítése elsőbbséget élvez a gyermek mindennekfelett álló jogával szemben.

Gyermekek napközbeni ellátása

1997. évi XXXI. törvény 41. § értelmében: A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

Bölcsődék

Szombathelyen a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (továbbiakban Szombathelyi EBI) biztosítja. Az intézmény székhelye a Derkovits városrészen a Bem József utca 33. szám alatt található. A fenntartói jogokat Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata gyakorolja.

Az intézmény 7 tagbölcsődében 538 férőhelyen, valamint 2 mini bölcsődében 14 férőhelyen biztosítja a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását a szombathelyi gyermekek, valamint a Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött feladatellátási szerződés alapján a környező települések számára. A 2022-es évben már feladataink közé tartozott az épülő, nyolcadik tagbölcsőde építési, kivitelezési, tervezési munkálatainak figyelemmel kísérése, amelynek a nyitása 2023. áprilisában

esedékes. A Városligeti Bölcsődével együtt a Szombathelyi EBI 8 tagbölcsődéjének és 2 mini bölcsődéjének a férőhelyszáma 2023. áprilistól 586 fő + 14 főre bővül. Pályázati forrásból fog megvalósulni 2024. évben a Szedreskert Bölcsőde, amely a Szentkirályi városrészen kerül kialakításra. Ez további 40 férőhely bővülést fog eredményezni a felvehető gyermekek létszámában. Azon települési önkormányzatok, akik nem tudják biztosítani a bölcsődéskorú gyermekek ellátását az adott településen, minden év április 15-ig felméri, hogy mennyi család venné igénybe a bölcsődei ellátást, amennyiben 5 fő jelzi az igényét az adott település feladatellátási megállapodást köt Szombathely várossal, így a Szombathelyi EBI tudja fogadni a szerződéssel rendelkező településről érkező vidéki gyermekeket a szerződésben foglalt létszámig. A fent említett településekről érkező szülők a lakhelyük szerinti illetékes helyi önkormányzat által ellenjegyzett bölcsődei igényfelmérési nyilatkozat kitöltésével jelzik igényüket a felvételi kérelem mellett a bölcsődei ellátásra. 2022-ben öt településsel volt megállapodása Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának, ezek Torony, Sé, Gencsapáti, Ják és Nári. A szakmai munka a 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, valamint a 2020. évben módosításra került *Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramja* az NSZI által kiadott *Módszertani Levelek*, valamint a Magyar Bölcsődék Egyesülete által kiadott *Tudástár* módszertani útmutatók által előírt szabályozás szerint folyik.

A Szombathelyi EBI rendelkezik az intézmény összes bölcsődéjére vonatkozó, egységes Szakmai Programmal, emellett a tagbölcsődék saját célkitűzéseiket, sajátosságait a saját Szakmai Programjukban fogalmazzák meg, így az egységesség mellett megjelenik az egyediség a szakmai munkában, amely színesíti az ellátást és választási lehetőséget jelent a családok számára. Az intézmények Szakmai Programjában megfogalmazásra kerülnek a bölcsődei nevelés alapelvei.

A gyermekek napközbeni felügyeletét, jól felkészült, megfelelő tudással rendelkező, elhivatott kisgyermeknevelők végzik a bölcsődékben. A pályán dolgozó kisgyermeknevelők különböző korosztályból kerülnek ki. A kisgyermeknevelők több, mint 50%-a gyermekvállalás szempontjából aktív életkorban van és sokan a családalapítás előtt állnak. Ez okból nagyobb a fluktuáció az intézményben az előző évekhez képest. A szülési szabadságra és nyugdíjba távozó munkatársaink utánpótlása, helyettesítése komoly feladatot jelent az intézménynek. Terepintézmény lévén nagy a felelősség a kisgyermeknevelők képzésében is, lényeges, hogy szakmailag megfelelően felkészített, elkötelezett szakdolgozók vegyenek részt a gyermekek ellátásában.

A bölcsődében a nevelési év szeptemberben kezdődik. Május első hetében történik egy központi beiratkozás minden tagbölcsődében, de ettől függetlenül év közben folyamatosan van lehetőség a beiratkozásra a szabad férőhelyek függvényében. A családok 90%-a adta be a jelentkezését a fenti időpontig, de a nyár folyamán és az őszi hónapokban is érkeztek megkeresések az intézménybe a bölcsődei férőhely igénylése miatt. Lakhely változása, kistestvér születése miatt vagy a munkahely

elvéstése miatt előfordul, hogy néhány család lemond a bölcsődei ellátásról, ezek a férőhelyek folyamatosan betöltésre kerülnek. Amennyiben az intézmény férőhely hiányában nem tudja a gyermeket fogadni, a gyermek várólistára kerül, és férőhely felszabadulása esetén a szülő kiértékelése késedelem nélkül megtörténik. A 2022-23-as nevelési év második felében induló bölcsőde iránt is nagy az érdeklődés, november végére az összes férőhelyre jelezték a szombathelyi családok igényüket.

A bölcsődei felvételnél előnyben részesültek a munkavállaló szülők gyermekei, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy többgyermekes családban élő, az egyedülálló szülő által nevelt, a védelemben vett gyermekek, valamint, ha a védőnő vagy gyermekjóléti szolgálat javasolta a gyermek bölcsődei ellátását.

A bölcsődei nevelés alapelvei:

- A család rendszerszemléletű megközelítése
- A koragyermekkorai intervenció szemléletének befogadása
- A családi nevelés elsődleges tisztelete
- A kisgyermeki személyiség tisztelete
- A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe
- A biztonság és a stabilitás megteremtése
- Fokozatosság megvalósítása
- Egyéni bánásmód érvényesítése
- Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
- A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Bölcsődék létszámadatainak alakulása

Bölcsődék neve	2022. évben beíratott gyermekek létszáma											
	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Bokréta	71	77	78	78	78	78	78	78	48	55	63	69
Csicsergő	45	45	45	45	45	44	44	29	36	41	44	44
Kuckó	36	37	37	37	36	36	36	36	27	31	33	33
Csodaország	79	83	83	85	87	87+ 25 ügy.	87+ 31 ügy.	98	68	75	77	77
Napraforgó	69	73	77	77	77	76	76 + 3 ügy.	92+ 5 ügy.	59	66	72	72
Szászország	82	96	98	97	99	95	97	100	76	87	91	91
Meseház	76	83	85	86	88	88	88	83	63	72	76	76

Bokréta B.	Csicsergő B.	Kuckó B.	Csodaország B.	Napraforgó B.	Szászország B.	Meseház B.	Babóca M.B.	Manócska M.B.	Összesen				
--	5	12	4	8	5	7	--	--	41 fő				
Összesen		458	494	503	505	510	504 + 25 ügy	506 + 34 ügy	516 + 5 ügy	380	427	456	462

Mini Bölcsődék	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Babóca Mini	7	7	7	7	7	7	7	7	6	6	7	7
Manócska Mini	6	7	7	7	7	7	7	7	4	6	7	7
Összesen	13	14	14	14	14	14	14	14	10	12	14	14

Bokréta B.	Csicsergő B.	Kuckó B.	Csodaország B.	Napraforgó B.	Szászország B.	Meseház B.	Babóca M.B.	Manócska M.B.	Összesen
76	46	37	83	76	96	84	7	7	512

A bölcsődék létszámának alakulására az év elején nagy hatást gyakorolt a járványhelyzet, a nyári lezárást követően azonban egyre több jelentkezési lap érkezett emailben és személyes megkeresés alkalmával is. Az év elején még történtek beszoktatások, de tavaszra már magas intézményi létszámmal működött az intézmény. Sok esetben a gyermek két éves kor alatt kezdi a bölcsődét, így a csoportba felvehető gyermekek száma legfeljebb 12 fő lehet. Amennyiben mindenki betölti a két éves kort, abban az esetben bővíthető a csoportlétszám 14 főre. A nevelési év végére így több 12 fős csoport bővíthet 14 fős csoportra, ez pozitív hatással bír a létszámok alakulására.

A beiratott gyermekek létszámát csökkenti az SNI határozattal rendelkező gyermekek száma, akár 3 férőhely csökkenést is eredményezhet a csoportok kialakításánál. 2022. december 31-én a Szombathelyi EBI tagbölcsődéiben 9 fő az SNI-s létszám, amely esetében az eredetileg 14 fős csoportlétszám helyett (1 fő SNI-s gyermek fogadása esetén) mindössze 11 fő lehet a csoportba járó gyermekek száma. Ez akár 27 fővel csökkentheti a felvehető gyermekek számát. Több esetben a szülő csak ősz végén, vagy a naptári év elején tud munkába állni, ebben az esetben a gyermek nem tudja megkezdeni a bölcsődei beszoktatást, amíg az édesanya nem kezdi el szabadságát vagy

munkáját. Férőhely üresen nem marad, amennyiben más várólistán várakozó család előbb meg tudja kezdeni a bölcsődei ellátás igénybevételét, abban az esetben elsőbbséget élvez, és intézményi fogadásra kerül a várólistás gyermek. Számos megkeresés érkezik telefonon az intézménybe január után, valamint a tavaszi és nyári hónapokban is, amelyek a férőhellyel kapcsolatos azonnali igényeket jelzik. Ezeket az igényeket nem lehetséges azonnal kielégíteni a férőhelyek telítettsége miatt, így a nevelési év második felében több esetben el kell utasítani a jelentkező családokat, vagy a várólistás helyet felajánlani. Ezeket a jelzéseket nem teszik meg írásban, de visszajelzés arról, hogy nevelési év közben is szükséges lenne a munkavállaló szülők gyermekeinek fogadása. Januárban is több beszoktatás zajlik az év elején időszerű szülői munkakezdekések miatt, és a leendő Városligeti Bölcsőde 48 férőhelyére 2022. december 31-én 54 fő jelentkező adta már be igényét.

Azok a családok, akik a belvárosban élnek, a kórházban, vagy annak környékén dolgoznak, nagy örömmel fogadták a lehetőséget. Emellett a tavasszal munkába álló édesanyák számára is kedvezett az áprilisi nyitás, hiszen erre az időpontra a többi bölcsőde férőhelyei már megteltek. Júliusban és augusztusban a Csodaország és Napraforgó Bölcsőde fogadta az ügyeletet igénylő gyermekeket.

Beíratott gyermekek életkor szerinti megosztása (2022. decemberi adat)

Gyermekek száma bölcsődénként	6-12 hónap	13 – 18 hónap	19 – 24 hónap	25 – 30 hónap	31 – 36 hónap	36 hó felett
Meseház	--	1	8	32	25	10
Napraforgó	--	3	7	19	32	11
Bokréta	--	--	11	16	34	8
Csicsergő	--	--	6	17	16	5
Kuckó	--	3	8	12	9	1
Százszorszép	1	2	9	37	25	17
Csodaország	--	3	10	34	21	9
Babóca Mini	--	--	2	3	2	--
Manócska Mini	--	--	1	6	--	--
Összesen	1	12	62	176	164	51

A gyermekek nagy része kétéves kor körül kerül a bölcsődébe, egyre nagyobb azonban azoknak az aránya, akik másfél éves kor körül már igénybe veszik a bölcsődei szolgáltatást. Decemberre már csak a gyermekek 16%-a két év alatti, szeptemberben azonban a 35 % még nem töltötte be a második életévét. Ez hatással van a létszámok alakulására, január után már több csoportot is fel lehet tölteni a 12 fős létszámról 14 fős létszámra.

Gyermekétkeztetés térítési díja

Az 1997. évi XXXI. törvény 21. § (1) „Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, ...”

„21/A. §167 (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkeztést, kell biztosítani.”

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;”

Az ingyenes gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályok 2015. szeptember 1-vel vannak érvényben. Ennek értelmében a szülő nyilatkozata alapján igényelhető az ingyenes étkezés a bölcsődeében a jogszabályban meghatározott körülmények fennállása esetén.

Étkezési díjak alakulása a 2022. évben (átlag)

BÖLCSŐDÉK	Férőhely	Étkezési díjat fizetők száma/fő	Étkezési díj fizetése alól mentesülő gyermekek száma/fő
CSICSERGŐ BÖLCSŐDE	46	22	24
MESEHÁZ BÖLCSŐDE	90	34	46
CSODAORSZÁG BÖLCSŐDE	104	27	55
BOKRÉTA BÖLCSŐDE	78	27	51
KUCKÓ BÖLCSŐDE	38	15	13
NAPRAFORGÓ BÖLCSŐDE	78	38	39
SZÁZSZORSZÉP BÖLCSŐDE	104	37	67
BABÓCA MINI BÖLCSŐDE	7	4	3
MANÓCSKA MINI BÖLCSŐDE	7	2	5
ÖSSZESEN	538+ 14fő	206	303

Az Intézmény tagbölcsődéinek kimutatásai alapján 2022. évben átlagosan 206 gyermek után fizettek étkezési díjat, 303 fő pedig mentesült az étkezési térítési díj fizetése alól.

A táblázatban szereplő számok a bölcsődék által leadott havonkénti adatokból kerültek átlagolásra.

Ez egy folyamatosan változó adat a beíratott gyermekek száma, illetve a szülők jövedelmének változásai nagy mértékben befolyásolják.

Az adatokból viszont látható, a férőhelyhez viszonyított százalékos arányt tekintve közel 55% az étkezési térítési díj alól mentesülők száma.

A személyi térítési díjak tábláinak elemzéséhez hozzá tartozik még, hogy számos esetben több jogcímen is igényelhetne egy család kedvezményt, előfordul ugyanis, hogy aki például rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, mellette három vagy több gyermeket nevel, illetve előfordult már olyan eset is, hogy valaki mindemellett még tartós beteg is volt. Ilyen esetekben a gyermek csak egyik kategóriánál kerül feltüntetésre, mivel ezen szempontok fennállása esetén teljesen ingyenes az ellátás igénybevétele.

Látható, hogy a 2022-es évben is nagy számban fordult elő a teljesen ingyenes ellátás, ezen gyermekek után a fenntartónak kell vállalni a költségeket, mivel az étkezési és gondozási díjból származó bevétel nem tervezhető pontosan.

Kistérségekből érkező gyermekek a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben

2022-ben 5 kistérségi településsel volt szerződése az intézménynek, /Sé, Torony, Gencsapáti, Nárai, Vép, / melynek értelmében az adott település önkormányzatának hozzá kell járulnia a működési költségekhez. A szerződés értelmében az állami normatíván és a szülői befizetéseken felül fennmaradó részt a település önkormányzatának kell kiegyenlítenie.

Ezen településekről abban az esetben vehető fel gyermek, ha a szülő rendelkezik egy nyilatkozattal, melyben a települési önkormányzat elismeri, hogy tud a bölcsődei ellátás igénybevételéről. Ez a későbbi számlázás miatt lényeges. A szerződésekben létszámkorlátok is meghatározásra kerültek: Sé 10 fő, Gencsapáti 10 fő, Torony 10 fő, Nárai 5 fő gyermek bölcsődei ellátását tudja vállalni, Ják 5 fő ellátását igényelte.

Az év első felében magasabb volt a kistérségből érkező gyermekek száma. Összesen 27 fő gyermek került ellátásra 2022. szeptemberig, majd szeptembertől ez a szám lecsökkent 17 főre. Ennek oka, hogy Sé és Torony Önkormányzata korlátozott számban és a közgyűlési döntést követően jegyezte ellen a bölcsődei igényfelmérő nyilatkozatot az adott településen élő gyermekek számára. Náraiból mindössze egy gyermek vette igénybe az ellátást 2022. szeptemberéig. Torony és Sé esetében a helyi települési önkormányzat kérésére többször történtek egyeztetések telefonon és emailben, havi rendszerességgel közlésre kerülnek az adatok, annak érdekében, hogy a felmerülő költségekkel tervezni tudjanak.

Kistérségből érkező gyermekek száma 2022. évi adatok alapján

Település neve	Bölcsőde neve	Létszám
Torony	Csodaország Bölcsőde	2
	Napraforgó Bölcsőde	2
	Csicsergő Bölcsőde	2
	Szászsorszép Bölcsőde	6
	Kuckó Bölcsőde	1
	Bokréta	1
		13 fő
Sé	Csodaország Bölcsőde	1 fő
	Szászsorszép Bölcsőde	2 fő
	Csicsergő Bölcsőde	1 fő
	Napraforgó Bölcsőde	5 fő
		9 fő

Nárai	Meseház Bölcsőde	1 fő
		1 fő
Gencsapáti	Napraforgó Bölcsőde	3 fő
	Csicsergő Bölcsőde	2 fő
	Százszorszép Bölcsőde	1fő
	Csodaország Bölcsőde	4 fő
		10 fő
Ják	Bokréta Bölcsőde	1 fő
	Meseház Bölcsőde	1 fő
	Csodaország Bölcsőde	3 fő
	Százszorszép Bölcsőde	2 fő
		7 fő
Összesen:		40 fő

Az intézményben működő szolgáltatások

A Só-szobák

A Só szobákat a gyermekek az őszi, téli hónapokban, az időjárás függvényében használhatják, preventív, egészségmegőrző jelleggel. Csoportbeosztás szerint, saját kisgyermeknevelőjükkel a hidegebb napokon a légúti betegségek megelőzése céljából veszik igénybe. Énekes, mondókás játékokat játszottak, beszélgettek és légzőgyakorlatokat végeztek. A szolgáltatás a január, február, március hónapokban nem működött, október és november hónapban saját kisgyermeknevelővel használták a só-szobákat, abban az esetben, ha a szabad levegőn tartózkodás nem volt lehetséges. Sószoza üzemel a Bokréta, a Kuckó, a Csicsergő és a Meseház Bölcsődében.

A Só-szoza szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe.

Idegen nyelvi játékok

A németes és angolos játékok november hónaptól májusig zajlottak a Napraforgó bölcsődében. A játékokat megfelelő nyelvvizsgával és diplomával rendelkező pedagógusok tartják saját bölcsődei csoportjaikban, a délelőtti folyamán, naponta 15-20 percben. A gyermekek igényeiknek és korának megfelelően játékos keretek között ismerkedhetnek a különböző idegen nyelvekkel, és szokásokkal. A kisgyermeknevelő délelőttönként tartja az élményszerű, jól kidolgozott program alapján működő játékos tevékenységet, azoknak a mondókáknak, énekeknek, szókészletnek és kifejezéseknek a felhasználásával, amely a 2-3 éves korosztály életkori sajátosságainak megfelel. A németes és angolos játékok egyaránt 14-14 fős bölcsődei csoportokban zajlanak.

A 2021-22-es nevelési évben éltek a szülők az idegen nyelvi szolgáltatás lehetőségével, de a 2022-23-as nevelési évben nem igényelte egy család sem a szolgáltatást.

Pöttöm torna

Konduktor vezetésével zajló játékos foglalkozás, melyre rendelkezésre áll tornaszoba is a gyermekek korosztályának megfelelő berendezéssel. A foglalkozásokra a Csodaország Bölcsődében, a Meseház Bölcsődében és a Százsorszép Bölcsődében és a Napraforgó Bölcsődében és Csicsergő Bölcsődében került sor. Nagy érdeklődés volt a családok részéről a mozgásos, preventív jellegű tevékenység iránt. A konduktor azokban az esetekben, amelyekben eltérést tapasztal célzottan TSMT eljárást alkalmaz az adott gyermeknél.

A Tervezett Szenzomotoros Tréning (TSMT) egy komplex mozgásfejlesztő eljárás, mely strukturálja az idegrendszer hálózati kapcsolatait. 3 hónapos kortól alkalmazható a megkésett mozgás- és/vagy beszédfejlődésű, figyelem, tanulási, viselkedési vagy magatartási problémákkal küzdő gyermekeknek. Célja az idegrendszer érési folyamatainak megfelelő minőségre javítása, az adott életkorban elvárható motoros, pszichés, kognitív és szociális teljesítmények elérése, felzárkóztatás.

Játszóház

A játszóházi szolgáltatás nagy népszerűségnek örvend a családok körében. Meghirdetésre kerül a bölcsőde honlapján és facebook oldalán is. Sok család érdeklődését felkeltette, mivel többen a védőnőtől vagy ismerőstől is hallottak a játszóház lehetőségről. 3-4 fő folyamatosan tartósan vette igénybe a játszóházi szolgáltatást. A családok, szülők részéről felmerülő igények nagyon eltérőek voltak: volt, aki napi szinten rendszeresen kereste a játszóházi lehetőséget, mások heti 1-2 alkalomra szerették volna megoldani gyermekük felügyeletét, míg néhányan gyermektársaságot kerestek saját gyermekük számára. Az érdeklődőket folyamatosan fogadtuk és mutattuk be nekik a játszóház működését.

Nyári testvértábor

Három bölcsődében valósult meg a nyári testvértábor a Napraforgó, a Csodaország és a Százsorszép Bölcsődében. A tábort a nyári zárás ideje alatt 1 hét, azaz 5 nap erejéig volt lehetőség igénybe venni. A bölcsődés gyermekek mellett, testvéreik is részt vehettek a táborban 5 éves korig. Sok élménydús program szólt a gyermeknek, melyekben szerepelt sok mozgásos játék, alkotótevékenységek, vizes játékok, kutyabemutató, arcfestés és csillámtetoválás. A tábor célja a családok segítése, a gyermekek nyári felügyeletének megoldása szakemberek segítségével. Élményteli, tapasztalást és sok vidámsággal töltött napokat, számos játéklehetőséget kaptak a gyermekek.

Bölcso	Sószoba	Idegen nyelvi játékok	Pöttömtna	Játszóház	Nyári testvértábor
Napraforgó	-	11 fő	26 fő	-	28 fő
Kuckó	36 fő	-	-	-	-
Csicsergő	44 fő	-	24 fő	52 fő	-
Bokréta	-	-	-	-	-
Százszorszép	82 fő	-	45 fő	-	17 fő
Csodaország	87 fő	-	43 fő	-	15 fő
Meseház	-	-	36 fő	-	-
Babóca	7 fő	-	-	-	-
Manócska	7 fő	-	3 fő	-	-

IV.

BŰNMEGELŐZÉS SZOMBATHELY VÁROSÁBAN

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata 2006. évben fogadta el a bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepcióját, melyet folyamatosan aktualizál.

A koncepció célja

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófiájának megfogalmazása, a megvalósítandó célok, illetve prioritások kijelölése, a végrehajtás meghatározása, továbbá korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keret biztosítása, az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti párbeszéd megteremtése.

Alapelvek

Az emberi méltóság és az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása. A bűnmegelőzés szabályozott keretek között zajló, felelősséggel járó olyan tevékenység, amelynek érvényesítése során tiszteletben kell tartani az emberi jogokat, követni kell az alkotmányos jogállam elveit.

Arányosság elvének érvényesítése. A beavatkozás módjának megválasztásakor figyelemmel kell lenni az arányosság elvére, törekedni kell az egyéni autonómia és a közösségi kontroll egyensúlyára.

Kirekesztés elkerülése. A társadalmi bűnmegelőzés rendszere a társadalmi igazságosság elvén alapul, törekedni kell a társadalmi kirekesztés, az előítéletesség elkerülésére és a biztonsághoz fűződő érdekek érvényesítésére.

Megbélyezés elkerülése. Tiszta felelősségi viszonyok és világos, jól körülhatárolt szerepek rögzítésével el kell érni a bűnözés és áldozattá válás csökkentését, bűnmegelőzés címén kényszerítő vagy megbélyegzést eredményező módon nem szabad beavatkozni.

Az elsődleges prevenció munkát a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztályának Bűnmegelőzési Alosztálya az alap- és középfokú intézményekben tanulók, illetve a pedagógusok irányába fejt ki. Mind az ifjúsággal hivatásszerűen foglalkozók, mind a civil szféra egyéb területein dolgozók körében rendszeresen tartanak felvilágosító előadásokat az erőszak áldozatainak felismerhetőségéről, a fiatalok ilyen esetben tanúsított magatartásáról, illetve az áldozattá válás megelőzéséről.

Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói hálózat a 2013/2014-es tanévben kezdte meg működését. A Szombathelyi Rendőrkapitányság állományából három fő vett részt a programban. A bűnmegelőzési tanácsadók elsősorban bűnmegelőzési, ifjúságvédelmi feladatokat láttak el Szombathely hét középiskolájában, illetve a hozzájuk kapcsolódó kollégiumokban. Alapvetően heti rendszerességgel, az együttműködési megállapodásban rögzített időtartamban fogadóórákat tartottak az érintett oktatási intézményekben, biztosítva ezáltal a rendőri jelenlétet az iskolákban. Ezen felül a 15-18 éves korosztályt veszélyeztető jogellenes cselekményekkel kapcsolatban prevenció előadásokat tartottak a felmerülő igények alapján.

Az év során kialakult járványhelyzet, valamint az azzal összefüggésben bevezetett digitális oktatási rend következtében a programok csak részben kerülhettek megvalósításra.

A Rendőrség 2014 szeptemberében a kiskorúak kábítószer-fogyasztásának csökkentése érdekében új programot indított, melynek célja, hogy minden tizenkettő és tizennyolc év közötti gyermeket nevelő szülő lehetőséget kapjon arra, hogy - évente legalább egy alkalommal - közvetlen, személyes és interaktív tájékoztatásban részesüljön a kábítószer - fogyasztás büntetőjogi következményeiről. A kezdeményezés a szülők - megelőzésben betöltött - szerepét hangsúlyozza. A programban résztvevő rendőr az alap- és középfokú oktatási intézményekben - tanévenként legalább egy alkalommal - összevont szülői értekezletet tart a kábítószer bűnözéssel kapcsolatos kockázatokról; kéthetente egy alkalommal - mindig azonos időpontban - egy órás időtartamban telefonos ügyeletet tart azon szülők részére, akik problémájukat telefonon szeretnék megbeszélni. A programban résztvevő rendőrök elérhetőségei megtalálhatóak az érintett iskolákban kihelyezett tájékoztatókon. A program a tavalyi évben is végrehajtásra került.

A gyermek- és fiatalkorúak áldozattá válásának megelőzése érdekében az elmúlt évben - a gyermek- és ifjúságvédelmi programok folytatásán túlmenően - a következő prevenciós tevékenységek kerültek végrehajtásra:

- Együttműködtek Szombathely Megyei Jogú Város Kábítószer Egyeztető Fórumával.
- Kistelepülések során, gyermektáborokban, rendezvényeken széles körben terjesztették a bűnmegelőzési témákban készített kiadványaikat.
- Elektronikus hírlevélen keresztül tájékoztatták a lakosságot - valamennyi korosztályt, köztük a fiatalokat is érintően - az aktuális bűnmegelőzési tanácsokról, programokról.
- A nyári időszakban végrehajtották a Rendőrség „Házhoz megyünk!” elnevezésű bűnmegelőzési programjának megyei feladatait. A program keretén belül információs pontot működtettek, ahol az állampolgárok részére hasznos információkat nyújtottak, tájékoztató kiadványokat adtak át, illetve ingyenes BikeSafe kerékpár-regisztrációt végeztek. Szombathelyen az elmúlt évben két esetben került sor a „Házhoz megyünk!” program, illetve több alkalommal önálló BikeSafe regisztráció végrehajtására.
- A programok végrehajtása során több alkalommal bemutatták a Mobil Bűnmegelőzési Centrumot.
- A halottak napjához és az adventi időszakhoz kapcsolódó bűnmegelőzési tevékenységük során az online térre helyezték a hangsúlyt.
- A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya egész évben nagy hangsúlyt fektetett a megye közlekedésbiztonságára és a közlekedési balesetek megelőzésére. Az óvodások, általános- és középiskolások részére szervezett programok a kialakult járványhelyzet miatt csak részben kerülhettek végrehajtásra.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)

Szombathelyen 2001 szeptemberében alakult meg a KEF a Nemzeti Drogstratégia ajánlásait figyelembe véve.

A KEF egy helyi szintű szakmai munkacsoport, kompetenciája, illetékességi területe Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe. Összehangolja a városban folyó drogprevenciós programokat, a drogproblémával foglalkozó intézmények munkáját.

A programok szakmai színvonala folyamatosan emelkedik. A munkacsoport fő célja a kábítószer probléma reális érzékeltetése, a probléma társadalmosítása annál is inkább, mert ezt a területet magas látencia jellemzi.

KEF által támogatott programok és eszközök

Szombathely Megyei Jogú Város 2005. óta rendelkezik drogellenes stratégiával. Szombathely MJV Önkormányzata költségvetési rendeletében biztosít forrásokat a KEF működéséhez, kábítószer ellenes stratégiai feladatokra, helyi akciók és programok megvalósítására.

A KEF pillérek pályázat útján juthatnak az általuk kidolgozott programok KEF költségvetéséből történő támogatásához. A 2022. évben az alábbi tevékenységeket látta el a szombathelyi KEF:

- 112-es Hívásfogadó Központ évértékelő ünnepségen részvétel,
- Zuglói KEF szervezésében Közös Gondolkodás & Helyi cselekvés című online konferencián részvétel,
- Az AGORA Szombathely támogatásával a Csapda a neten című dokumentumfilm megtekintésének biztosítása a gyermekvédelemben és a szociális ellátórendszer más területein dolgozó szakemberek számára,
- KEF Szombathely regionális szakmai értekezlet lebonyolítása a zuglói KEF és a Nemzeti Népegészségügyi Központ részvételével,
- A Kábítószerellenes Világnapon Fő téri kitelepülés és a lakosság számára prevenciós tevékenységek megtartása a KEF tagszervezetek részvételével,
- Szentkirály Napok elnevezésű rendezvényen kitelepülés a KEF tagok részvételével,
- Szakmai kirándulás lebonyolítása a KEF tagok részére Budapestre, autóbusszal, a zuglói KEF és a XIII. kerületi KEF meghívására,
- A fentiekben túlmenően a szombathelyi KEF tagszervezetek szakmai előadásokat tartottak a veszélyeztetett fiatalok, szakemberek, szülők számára, valamint figyelemfelkeltő, információátadó előadásokat szerveztek neves előadók meghívásával a helyi lakosság számára.

Gazdálkodás

A Fórum a 2022. évben 2.000.000 Ft önkormányzati költségvetésből gazdálkodhatott.

V.

AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az Önkormányzat már 2013. évben célul tűzte ki, hogy a hatókörében működő közel 700 civil szervezettel partnerséget alakítson ki. Ennek érdekében a Közgyűlés 25/2013. (I.31.) Kgy számú határozatával elfogadta Szombathely Megyei Jogú Város Civil Konceptióját, amely a 2013-2016. év közötti időszakra célokat határozott meg az Önkormányzat számára. A Civil Konceptióban

megfogalmazott célok sikeresen megvalósultak. Felmerült az igény, az elért eredmények bemutatására, és újabb célok megfogalmazására.

Ezért az Önkormányzat 2017. decemberében tárgyalta az új 2018-2022. közötti időszakra vonatkozó Civil Koncepcióját, amelyet 337/2017 (XII.14.) Kgy. sz. határozatával fogadott el. A Civil Koncepció részletesen bemutatja az Önkormányzat és a civil szervezetek között megvalósuló együttműködéseket, mint a például a civil szervezetek számára létrehozott pályázati felületet az Önkormányzati Támogatások Rendszerét, az Önkormányzat és a civil szervezetek között létrejött konzultatív szervezetet a Civil Fórumot, és az egyéb együttműködéseket, az Év Civil Szervezete-díjat, a civil aloldalt, a partnerségi egyeztetés menetét, és újabb megvalósításra váró célokat fogalmaz meg a 2018-2022. közötti időszakra.

Az Önkormányzat 2021. januárjában fogadta el Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Koncepciója és Stratégiája elnevezésű dokumentumot, melynek fő célja az önkormányzat koordinációs szerepének erősítése az önkéntes, karitatív munkát végző állampolgárok és az önkéntességgel foglalkozó fogadó szervezetek között.

A **Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat** vonatkozásában a civil szervezetekkel való együttműködés kiemelkedő és általában természetbeni adományok nyújtása során valósult meg (Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Karitasz, Vöröskereszt, Élelmiszerbank).

A **Szombathelyi Gyermekvédő Liga** tevékenységével az önkormányzat családtámogató rendszeréhez kapcsolódik. Nyaranta a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok részére egy hetes önismereti és kommunikációs, illetve kortárssegítő tábort szervez. A rászoruló családok és gyermekek részére élelmiszer-, játék-, és ruhaadományokat gyűjt, Mikulás-napi ajándékosztást végez.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat** immár 20 éve együttműködési megállapodás keretében tevékenykedik a szociális, az egészségügy és az ifjúságvédelem területén. Folyamatos segítséget nyújtanak a szociálisan rászorulóknak /ruha-, élelmiszer-, háztartási gép-, tüzelő-, bútorosztás/.

VI.

ÖSSZEGZÉS

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a gyermekvédelem területén biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokat, valamint a személyes gondoskodást nyújtó intézményi ellátásokat jogszabályi kötelezettségének megfelelően teljeskörűen nyújtja. Az Önkormányzat, mint fenntartó működteti a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálatot, amely intézmény biztosítja a család és gyermekjóléti szolgálat tevékenységébe tartozó szolgáltatásokat (család és gyermekjóléti szolgáltatás, adósságkezelés, közüzemi díjhátralék kezelése, szociális szálláson és

krízisszálláson élők segítése, jelzőrendszeri feladatok ellátása, szakmaközi együttműködések szervezése, tanoda működtetése, ifjúsági klub programjainak szervezése, család- és gyermekjóléti központ működtetése, esetmenedzseri feladatok ellátása, jelzőrendszeri tagok szakmai támogatása, pszichológiai tanácsadás, terápiás segítségnyújtás, utcai szociális munka, lakótelepi jelenlét, kórházi szociális munka, kapcsolatügyelet fenntartása, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, fogyatékoságügyi tanácsadás, szociális diagnózis felállítása, gyermekvédelmi készenléti szolgálat, helyettes szülői szolgáltatás, a gyermekek átmeneti gondozását biztosító Családok Átmeneti Otthonának működtetése stb.)

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását az Önkormányzat a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény hálózatán keresztül látja el. Az intézmény 7 tagbölcsődében 538 férőhelyen, valamint 2 mini bölcsődében 14 férőhelyen biztosítja a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását a szombathelyi gyermekek, valamint feladatellátási szerződés alapján a környező települések számára. A bölcsődékben a napközbeni ellátáson túlmenően más speciális szolgáltatások is megtalálhatóak, melyek a gyermekek fejlődését szolgálják (só szobák, idegen nyelvi játékok, játszóház, nyári testvértáborok, Pöttöm torna).

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a gyermekvédelmi intézményhálózat fenntartásán túlmenően pénzbeli és természetbeni ellátásokat is nyújt a rászoruló gyermekek és az őket nevelő családok számára (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, kiegészítő pénzbeli ellátás a gyermeket családba fogadó gyám részére, szünidei nyári gyermekétkeztetés), valamint több karitatív szervezettel ápol több évtizedre visszamenőleg kiváló szakmai kapcsolatot. Ezeknek a civil és karitatív szervezeteknek elengedhetetlen és fontos szerepük van abban, hogy segítsék a rászoruló gyermekek és családjaik életviteli nehézségeinek leküzdését, adományosztatásokkal, mentálhigiénés gondozással, a gyermek- és ifjúságvédelem területén nélkülözhetetlen prevenciós tevékenységekkel. Az Önkormányzat önként vállalt feladatként a Szombathelyen élő, hátrányos helyzetű, tehetséges fiatalok támogatására a 2018. évtől létrehozta a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Programot. A programba olyan 5. és 6. általános iskolai osztályt kezdő tanulók kerülhetnek be, akik kiemelkedő tehetséggel rendelkeznek és a pályázó családja megfelel a pályázatban előírt jövedelmi és egyéb feltételeknek. A nyertes pályázóval az Önkormányzat támogatási szerződést köt. A támogatás összege támogatási időszakonként és pályázónként önkormányzati támogatásból 500.000,-Ft, amely összeg adható, és esetenként külső forrásból növelhető. A támogatás felhasználása a támogatási időszakon belül, az egyéni fejlesztési tervben foglaltakkal összhangban, a pályázó részére kijelölt mentor döntése alapján történik. A 2022/2023-as tanévben 8 gyermek vett részt a Támogatási Programban.